

Financování, účetnictví a hospodaření vybraného spolku

Veronika Uřinová

Bakalářská práce
2016



Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky
Ústav financí a účetnictví
akademický rok: 2015/2016

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Veronika Uřinová**
Osobní číslo: **M12322**
Studijní program: **B6202 Hospodářská politika a správa**
Studijní obor: **Účetnictví a daně**
Forma studia: **prezenční**

Téma práce: **Financování, účetnictví a hospodaření vybraného spolku**

Zásady pro vypracování:

Úvod

Definujte cíle práce a použité metody zpracování práce.

I. Teoretická část

- Zpracujte rešerši literárních pramenů zaměřenou na vymezení pojmů souvisejících s financováním, účetnictvím a hospodařením spolku.

II. Praktická část

- Provedte analýzu hospodaření ve vybraném spolku.
- Na základě provedené analýzy vyvodte závěry a stanovte doporučení.

Závěr

Rozsah bakalářské práce: cca 40 stran
Rozsah příloh:
Forma zpracování bakalářské práce: tištěná/elektronická

Seznam odborné literatury:

DOBROZEMSKÝ, Václav a Jan STEJSKAL. Nevýdělečné organizace v teorii. 1. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, a.s., 2015, 398 s. ISBN 978-80-7478-799-7.

FRANCOIS, Emanuel Jean. Financial Sustainability for Nonprofit Organizations. 1st ed. New York: Springer Publishing Company, LLC, c2015. 353 s. ISBN 978-0-8261-2983-3.

MERLÍČKOVÁ RŮŽIČKOVÁ, Růžena. Neziskové organizace: vznik, účetnictví, daně. 12. aktual. vyd. Olomouc: ANAG, 2013, 264 s. ISBN 978-80-7263-825-3.

STEJSKAL, Jan, Helena KUVÍKOVÁ a Kateřina MAŽÁTKOVÁ. Neziskové organizace - vybrané problémy ekonomiky: se zaměřením na nestátní neziskové organizace. 1. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, a.s, 2012, 169 s. ISBN 978-80-7357-973-9.

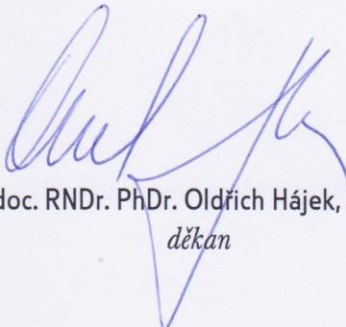
VÍT, Petr. Praktický právní průvodce pro neziskové organizace. 1. vyd. Praha: Grada, 2015, 160 s. ISBN 978-80-247-5477-2.

Vedoucí bakalářské práce: **Ing. Milana Otrusinová, Ph.D.**
Ústav financí a účetnictví

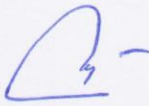
Datum zadání bakalářské práce: **15. února 2016**

Termín odevzdání bakalářské práce: **16. května 2016**

Ve Zlíně dne 15. února 2016


doc. RNDr. PhDr. Oldřich Hájek, Ph.D.
děkan




doc. Ing. Miloš Král', CSc.
ředitel ústavu

PROHLÁŠENÍ AUTORA BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Prohlašuji, že

- beru na vědomí, že odevzdáním diplomové/bakalářské práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby;
- beru na vědomí, že diplomová/bakalářská práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému dostupná k prezenčnímu nahlédnutí, že jeden výtisk diplomové/bakalářské práce bude uložen na elektronickém nosiči v příruční knihovně Fakulty managementu a ekonomiky Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně;
- byl/a jsem seznámen/a s tím, že na moji diplomovou/bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3;
- beru na vědomí, že podle § 60 odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- beru na vědomí, že podle § 60 odst. 2 a 3 autorského zákona mohu užít své dílo – diplomovou/bakalářskou práci nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen připouští-li tak licenční smlouva uzavřená mezi mnou a Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně s tím, že vyrovnání případného přiměřeného příspěvku na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše) bude rovněž předmětem této licenční smlouvy;
- beru na vědomí, že pokud bylo k vypracování diplomové/bakalářské práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tedy pouze k nekomerčnímu využití), nelze výsledky diplomové/bakalářské práce využít ke komerčním účelům;
- beru na vědomí, že pokud je výstupem diplomové/bakalářské práce jakýkoliv softwarový produkt, považují se za součást práce rovněž i zdrojové kódy, popř. soubory, ze kterých se projekt skládá. Neodevzdání této součásti může být důvodem k neobhájení práce.

Prohlašuji,

1. že jsem na diplomové/bakalářské práci pracoval samostatně a použitou literaturu jsem citoval. V případě publikace výsledků budu uveden jako spoluautor.
2. že odevzdaná verze diplomové/bakalářské práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

Ve Zlíně 11.5.2016

.....
Ošimová
podpis diplomanta

ABSTRAKT

Cílem této bakalářské práce je analyzovat hospodaření vybraného spolku a doporučit návrhy vedoucí ke zlepšení hospodaření. Bakalářská práce je rozdělena na dvě základní části, a to na část teoretickou a část praktickou. Teoretická část zahrnuje vymezení neziskového sektoru, dále je zaměřena konkrétně na spolky a jejich účetnictví, daně, zdroje financování a jejich hospodaření. V praktické části této bakalářské práce je provedena analýza hospodaření vybraného spolku. Na základě této analýzy jsou formulována doporučení pro zlepšení hospodaření.

Klíčová slova:

neziskový sektor, nestátní neziskové organizace, spolek, účetnictví, daně, financování, analýza hospodaření

ABSTRACT

The goal of this bachelor thesis is to analyse management of the registered association and make suggestions for improvement of management. The bachelor thesis is divided into two main parts - theoretical and practical one. The theoretical part includes definition of non-profit sector, then it also focuses specifically on registered associations and their accounting, taxes, sources of funding and their management. In the practical part of this bachelor thesis is performed management analysis of the registered association. Recommendations for improvement are based on the analysis.

Keywords:

non-profit sector, non-governmental organisations, registered association, accounting, taxes, funding, management analysis

Na tomto místě bych ráda poděkovala vedoucí mé bakalářské práce Ing. Milaně Otrusinové, Ph. D., za odborné vedení, ochotu, cenné připomínky a rady, které mi byly nápomocné při zpracování této bakalářské práce. Rovněž bych chtěla poděkovat ze velkou podporu mé rodině a mému příteli.

OBSAH

ÚVOD	9
CÍLE A METODY ZPRACOVÁNÍ PRÁCE	11
I TEORETICKÁ ČÁST	12
1 VYMEZENÍ ZÁKLADNÍCH POJMŮ NEZISKOVÉHO SEKTORU	13
1.1 SEKTOROVÉ VYMEZENÍ NEZISKOVÉHO SEKTORU.....	14
1.2 ROZDĚLENÍ NEZISKOVÝCH ORGANIZACÍ V ČESKÉ REPUBLICE.....	15
1.2.1 Vymezení dle Zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů.....	15
1.2.2 Vymezení sektoru neziskových institucí v národních účtech.....	16
1.2.3 Vymezení neziskového sektoru dle Rady vlády pro nestátní neziskové organizace.....	17
2 SPOLKY	19
2.1 OBECNĚ O SPOLKU.....	19
2.2 ZALOŽENÍ SPOLKU.....	19
2.2.1 Náležitosti stanov.....	19
2.3 ORGÁNY SPOLKU.....	20
2.4 ZRUŠENÍ A ZÁNİK.....	20
2.4.1 Dobrovolné zrušení.....	20
2.4.2 Nucené zrušení.....	21
2.4.3 Likvidace.....	21
2.4.4 Zánik.....	22
3 ČINNOST A HOSPODAŘENÍ	23
4 FINANCOVÁNÍ	25
4.1 DRUHY FINANCOVÁNÍ.....	25
4.1.1 Veřejné financování.....	25
4.1.2 Financování z neveřejných zdrojů.....	26
4.1.2.1 Individuální dárcovství.....	26
4.1.2.2 Firemní dárcovství.....	27
4.1.2.3 Sponzoring.....	28
4.1.3 Samofinancování.....	28
5 ÚČETNICTVÍ	30
5.1 ZÁKON O ÚČETNICTVÍ.....	30
5.1.1 Účetní knihy.....	32
5.1.1.1 Deník.....	32
5.1.1.2 Hlavní kniha.....	32
5.1.1.3 Knihy analytických účtů.....	33
5.1.1.4 Knihy podrozvahových účtů.....	33
5.1.2 Směrná účtová osnova.....	33
5.2 VYHLÁŠKA Č. 504/2002 SB.....	33
5.3 ČESKÉ ÚČETNÍ STANDARDY.....	34
5.4 ÚČETNÍ ZÁVĚRKA.....	35
5.4.1 Rozvaha.....	35
5.4.2 Výkaz zisku a ztráty.....	36
5.4.3 Příloha.....	36

6	DANĚ.....	37
6.1	DAŇ Z PŘÍJMU PRÁVNICKÝCH OSOB.....	37
6.1.1	Příjmy, které jsou předmětem daně.....	37
6.1.2	Příjmy, které nejsou předmětem daně.....	38
6.1.3	Příjmy osvobozené od daně z příjmů.....	38
6.1.4	Daňové a nedaňové náklady.....	38
6.1.5	Výsledek hospodaření.....	39
6.1.6	Snížení základu daně o odčitatelné položky.....	39
6.1.7	Zvýšení základu daně.....	40
6.1.8	Slevy na dani.....	40
6.1.9	Daňové přiznání.....	40
6.2	DAŇ Z PŘIDANÉ HODNOTY.....	41
6.2.1	Předmět daně z přidané hodnoty.....	41
6.2.2	Osvobozená plnění.....	42
6.2.3	Plnění, která nejsou předmětem daně.....	42
6.2.4	Zdaňovací období a daňové přiznání.....	43
II PRAKTICKÁ ČÁST		44
7	ANALÝZA HOSPODAŘENÍ	45
7.1	ZÁKLADNÍ INFORMACE O VYBRANÉM SPOLKU	45
7.1.1	Statut spolku.....	45
7.1.2	Cíl činnosti spolku.....	45
7.1.2.1	Hospodářská činnost.....	46
7.2	ORGÁNY SPOLKU.....	46
7.2.1	Valná hromada.....	46
7.2.2	Správní rada.....	47
7.2.3	Předseda.....	47
7.2.4	Místopředseda.....	48
7.3	PRAVIDLA UPRAVUJÍCÍ HOSPODAŘENÍ SPOLKU	48
7.3.1	Stanovy.....	48
7.3.1.1	Zásady hospodaření.....	48
7.4	ÚČETNICTVÍ VYBRANÉHO SPOLKU	49
7.4.1	Účetní závěrka.....	50
7.4.1.1	Rozvaha.....	50
7.4.1.2	Výkaz zisku a ztráty.....	50
7.4.1.3	Příloha.....	50
7.5	ANALÝZA ÚČETNÍCH VÝKAZŮ	52
7.5.1	Analýza aktiv a pasiv.....	52
7.5.2	Analýza nákladů a výnosů.....	55
7.5.3	Analýza výsledku hospodaření.....	58
7.5.4	Ukazatel věřitelského rizika nebo také celková zadluženost.....	60
7.5.5	Koeficient samofinancování.....	60
7.5.6	Ukazatel autarkie hlavní činnosti na bázi výnosů a nákladů.....	60
7.5.7	Ukazatel nákladové rentability.....	61
7.5.8	Ukazatel míry pokrytí ztráty z hlavní činnosti ziskem z doplňkové činnosti.....	61

7.6	DANĚ VYBRANÉHO SPOLKU	62
7.6.1	Daň z příjmů právnických osob	62
7.6.1.1	Výpočet daně z příjmů	63
7.7	FINANCOVÁNÍ VYBRANÉHO SPOLKU	67
7.7.1	Samofinancování	68
7.7.2	Neveřejné financování	68
7.7.3	Veřejné financování	68
8	SHRNUTÍ VÝSLEDKŮ A DOPORUČENÍ	70
	ZÁVĚR	73
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	74
	SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK	77
	SEZNAM OBRÁZKŮ	78
	SEZNAM TABULEK	79
	SEZNAM GRAFŮ	80
	SEZNAM PŘÍLOH	81

ÚVOD

Neziskový sektor je pojem, který zná každý z nás. Jedná se oblast ve které jsou zahrnuty neziskové organizace. Jde o organizace, které mají vzájemně nebo veřejně prospěšný charakter a jejich existence hraje ve společnosti důležitou roli. Zajišťují totiž demokratický vývoj ve společnosti, dávají prostor pro vlastní iniciativu občanů, umožňují zajišťovat potřeby přímo v terénu a také působí v těch oblastech, které nejsou zajímavé, jak pro stát, tak pro podnikatele.

Stejně jako cílem podnikatelské organizace, i cílem neziskových organizací by mělo být vyrovnané hospodaření. Ovšem v případě neziskových organizací existuje problém se získáním finančních prostředků potřebných pro realizování jejich činnosti. Z tohoto důvodu mohou neziskové organizace využít různých forem financování.

Problematika financování je velmi důležitým a také zajímavým aspektem neziskových organizací. Díky těmto zdrojům mohou neziskové organizace vykonávat své hlavní poslání, jelikož ve většině případů hlavní činnost neziskových organizací neprodukuje dostatečné množství příjmů k udržení zlepšeného výsledku hospodaření.

Tato práce se zabývá jednou z nestátních neziskových organizací, a to konkrétně spolkem. Spolek je zvláštní forma právnické osoby, která je určena pro samosprávné a dobrovolné sdružení osob vedených společným zájmem. Spolek může být založen buď za účelem vzájemně prospěšných cílů, tedy aktivit zaměřených jen na členy spolku, nebo také za účelem veřejně prospěšných cílů, kdy tyto cíle směřují vůči veřejnosti.

I pro spolky platí, že jejich hlavním úkolem není dosahování zisku, ale uspokojování zájmů svých členů, případně veřejnosti. Přesto by se i tato forma právnické osoby měla zabývat tím, zda její hospodaření je efektivní. K získávání peněžních prostředků může také spolek využívat zdrojů financování. Vhodné je zajištění financování z více zdrojů, a to proto, aby byla co nejméně ohrožena existence této organizace. Správné hospodaření je důležitým předpokladem pro zdokonalování hlavního poslání spolku.

Tato bakalářská práce je rozdělena na dvě hlavní části, a to na část teoretickou a praktickou. V teoretické části se zaměřím, jak na základní definici neziskového sektoru, tak na jeho členění. Dále se soustředím konkrétně na informace týkající se spolku, účetnictví a s tím související daně spolku a také na financování spolku. V praktické části bude provedena

analýza hospodaření konkrétního spolku. Na základě této analýzy poté navrhnu doporučení, které by mělo být vybranému spolku nápomocné pro jeho hospodaření v budoucnosti.

CÍLE A METODY ZPRACOVÁNÍ PRÁCE

Cílem této práce je vypracování analýzy hospodaření vybraného spolku, která by měla nastínit současnost situaci v oblasti hospodaření tohoto spolku. Pro naplnění cíle budou detailně prozkoumány interní materiály vybraného spolku. Analýza hospodaření bude provedena za období 2012-2014.

V práci bude využito tří metod. První z metod je literární rešerše, která spočívá ve zpracování teoretických podkladů, které jsou základem pro praktickou část práce. Další metodou je analýza, která se zaměřuje především na oblast účetnictví, daní a financování vybraného spolku. Poslední metodou je syntéza, která vyústí v doporučení, která by mohla vybranému spolku poskytnout vhodné návrhy k vylepšení současného hospodaření.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 VYMEZENÍ ZÁKLADNÍCH POJMŮ NEZISKOVÉHO SEKTORU

Na začátek této práce bych ráda vymezila základní pojmy týkající se neziskového sektoru a neziskových organizací. V rámci práce mi přijde více než logické seznámit se s těmito pojmy.

Koncept slova „neziskový“ se skládá z předpony „ne“ a může naznačovat něco, co není založeno za účelem zisku nebo je neziskové. Francois (2015, s. 2) říká, že pod prvním z těchto pojmů si lze představit organizaci, jejímž účelem není prostřednictvím svých aktivit dosahovat zisku. Na druhou stranu organizace, která je nezisková je taková, která prostřednictvím svých aktivit zisku nedosahuje. Jelikož většina těchto organizací je založená z charitativních, kulturních a vzdělávacích důvodů, je lepší tyto organizace považovat za organizace, které nebyly založeny za účelem zisku. Převážná část těchto organizací ovšem vykonává i ziskovou činnost, aby si udržela ekonomickou rovnováhu.

Neziskový sektor je nejčastěji používanou kategorií při definování neziskových organizací. Dle Salamona a Anheiera (1999, s. 33-34) lze považovat za neziskový sektor soubor všech neziskových organizací, které vyhovují tzv. strukturálně-operacionální definici neziskových organizací.

Dle této definice jsou neziskové organizace:

- ✓ institucionalizované (organized) - což znamená, že mají jistou formální organizovanost, v některých zemích je tento prvek založen formálním charakterem vzniku společnosti,
- ✓ soukromé (private) - jsou institucionálně odděleny od státní správy, neziskové organizace nejsou ani součástí vládního aparátu, ani nejsou vládou kontrolovány, tedy řízeny orgány, které by byly obsazeny vládními úředníky,
- ✓ neziskové (non-profit distributing) - svůj zisk nerozdělují, tedy nevracejí zisk svým vlastníkům či správcům; neziskové organizace mohou během roku nahromadit zisk, ale ten musí být použit na cíle organizace,
- ✓ samosprávné, autonomní (self-governing) - tj. schopné řídit vlastní činnosti/záležitosti; neziskové organizace mají vlastní vnitřní řády, sloužící ke správě a nejsou tedy nijak ovládány zvenčí;
- ✓ dobrovolné (voluntary) - v jisté míře využívají dobrovolnou účast, ať už při samotné činnosti organizace nebo při řízení jejich záležitostí; to neznamená, že většina příjmů musí pocházet z dobrovolného plnění. Přítomnost jakéhokoliv dobrovolného

přínosu dostačuje ke kvalifikaci organizace jako dobrovolné. (Salamon a Anheier, 1999, s. 33-34)

Dobrozemský a Stejskal (2015, s. 22-23), stejně jako Stejskal, Kuvíková a Maťáková (2012, s. 19) souhlasí se Salamonem a Anheirem, co se týče charakteristiky neziskových organizací.

1.1 Sektorové vymezení neziskového sektoru

Za nejpracovanější sektorové vymezení se považuje to, které uvedl švédský ekonom Pestoff. Národní hospodářství rozděluje na základě tří kritérií na čtyři sektory. Jedná se o tyto kritéria:

- ✓ dle kritéria financování provozu a rozvoje na sektor ziskový a neziskový,
- ✓ dle kritéria vlastnictví na sektor soukromý a veřejný,
- ✓ dle míry formalizace na sektor formální a neformální.

Tento čtyřsektorový trojúhelníkový model národního hospodářství obsahuje:

- ✓ ziskový soukromý sektor,
- ✓ neziskový veřejný sektor,
- ✓ neziskový soukromý sektor,
- ✓ neziskový sektor domácností. (Boukal, Vávrová a kolektiv, 2007, s. 9-10)



Obr. 1 Sektorové vymezení neziskového sektoru (Rektořík a kol., 2007a, s. 24)

1.2 Rozdělení neziskových organizací v České republice

Neziskové organizace lze členit dle několika hledisek. Dle Boukala, Vávrové a kolektivu (2007, s. 12-14) je prvním z nich vymezení dle Zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, dalším je vymezení neziskových institucí v národních účtech a také vymezení neziskového sektoru dle Rady vlády pro nestátní neziskové organizace. V následující kapitole se na jednotlivé vymezení ve stručnosti zaměřím.

1.2.1 Vymezení dle Zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů

Paragraf 17a ZDP se zabývá pojmem Veřejně prospěšný poplatník.

- ✓ Jedná se o poplatníka, který v souladu se svým zakladatelským právním jednáním, statutem, stanovami, zákonem nebo rozhodnutím orgánů veřejné moci jako svou hlavní činnosti vykonává činnost, která není podnikáním.
- ✓ Veřejně prospěšným poplatníkem není, a to i když jejich hlavní činností je činnost, která není podnikáním:
 - obchodní korporace,
 - Česká televize, Český rozhlas a Česká tisková kancelář,
 - profesní komora nebo poplatník založený za účelem ochrany a hájení podnikatelských zájmů svých členů, u nichž nejsou členské příspěvky osvobozeny od daně, s výjimkou organizace zaměstnavatelů,
 - zdravotní pojišťovna,
 - společenství vlastníků (jednotek),
 - nadace, která dle svého zakladatelského jednání slouží k podpoře osob blízkých zakladateli nebo jejich činnosti směřuje k podpoře osob blízkých zakladateli.

Mezi veřejně prospěšné poplatníky lze tedy zařadit:

- ✓ zájmová sdružení PO, pokud není zřízeno za účelem podnikání,
- ✓ spolek,
- ✓ odborová organizace,
- ✓ politická strana a politické hnutí,
- ✓ registrovaná církev a náboženská společnost,
- ✓ nadace a nadační fond,
- ✓ obecně prospěšná společnost a ústav,

- ✓ veřejná vysoká škola,
- ✓ veřejná výzkumná instituce,
- ✓ školská právnická osoba,
- ✓ organizace zaměstnavatelů,
- ✓ organizační složka státu,
- ✓ obec, kraj,
- ✓ dobrovolný svazek obcí,
- ✓ regionální rada regionů soudržnosti,
- ✓ příspěvková organizace,
- ✓ státní fond atd.

1.2.2 Vymezení sektoru neziskových institucí v národních účtech

Český statistický úřad vydává Klasifikaci služeb neziskových institucí sloužících domácnostem podle účelu - CZ-COPNI. Tato klasifikace je určena zejména pro potřeby statistického zjišťování a mezinárodního porovnávání statistických dat. CZ-COPNI je vypracována na podkladě mezinárodní klasifikace COPNI - Classification of the Purposes of Non-Profit Institutions Serving Households (CZ znamená národní verzi mezinárodního standardu COPNI). Předmětem klasifikace CZ-COPNI je v zásadě třídění služeb, resp. výdajů neziskových institucí domácnostem podle účelu. Cílem je získat souhrnnou aktuální individuální spotřebu domácností.

Přehled oddílů klasifikace CZ-COPNI:

- ✓ bydlení,
- ✓ zdraví,
- ✓ rekreace a kultura,
- ✓ vzdělávání,
- ✓ sociální péče,
- ✓ náboženství,
- ✓ politické strany, odborové a profesní organizace,
- ✓ ochrana životního prostředí,
- ✓ služby jinde neuvedené. (II - Metodická část CZ-COPNI | ČSÚ, © 2014)

1.2.3 Vymezení neziskového sektoru dle Rady vlády pro nestátní neziskové organizace

Rada vlády pro nestátní neziskové organizace je stálým poradním, iniciativní a koordinačním orgánem vlády České republiky v oblasti nestátních neziskových organizací. Byla zřízena usnesením vlády z 10. června 1992 č. 428 jako Rada pro nadace. Usnesením vlády z 30. března 1998 č. 223 byla poté transformována na Radu vlády pro nestátní neziskové organizace.

Rada plní především tyto úkoly:

- ✓ iniciuje a posuzuje koncepční a realizační podklady pro rozhodnutí vlády, týkající se podpory NNO, legislativní a politická opatření, která se týkají podmínek jejich činností,
 - ✓ sleduje, iniciuje a vyjadřuje se k právním předpisům upravujícím postavení a činnost NNO, připomínkuje návrhy právních úprav, které mají vztah k NNO,
 - ✓ iniciuje spolupráci mezi ministerstvy, jinými správními úřady a orgány územní samosprávy v oblasti podpory NNO, včetně dotační politiky z veřejných rozpočtů,
 - ✓ sleduje, analyzuje a zveřejňuje informace o postavení NNO v rámci Evropské unie, o zapojení ČR do EU s ohledem na NNO a o finančních zdrojích s tím souvisejících, spolupracuje s ministerstvy a jinými správními úřady,
 - ✓ ve spolupráci s ministerstvy, jinými správními úřady, NNO a dalšími orgány a institucemi zajišťuje dostupnost a zveřejňování informací o NNO a o opatřeních státní politiky, která se NNO týkají, zejména zpřístupňuje a analyzuje informace o dotacích veřejných rozpočtů pro NNO a o procesu jejich uvolňování a využívání,
 - ✓ podílí se na opatřeních ministerstev a jiných správních úřadů, která mají vztah k NNO, zejména na procesu standardizace činností, přidělování akreditací a kategorizaci typů NNO,
 - ✓ sleduje a informuje vládu o využívání finančních prostředků kategorie Nadační investiční fond, které byly usneseními Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky č. 413/1999 a č. 1946/2001 rozděleny do nadačního jmění vybraných nadací, a o rozdělování jejich výnosů, v této činnosti spolupracuje s Ministerstvem financí,
 - ✓ každoročně do 31. května předkládá výroční zprávu o své činnosti za uplynulý rok.
- (Neziskové organizace| Vláda ČR, © 2009-2016)

Podle RNNO jsou nestátní neziskové organizace ty organizace, které mají následující právní formy:

- ✓ spolky a jejich organizační jednotky,
- ✓ nadace a nadační fondy,
- ✓ církevní právnické osoby zřizované církvemi a náboženskými společnostmi,
- ✓ obecně prospěšné společnosti. (Boukal, Vávrová a kolektiv, 2007, s. 14)

Rozdělení neziskového sektoru můžeme najít v literatuře více. Rektořík a kolektiv (2007b, s. 40-41) neziskový sektor na rozdíl od Boukala, Vávrové a kolektivu člení dle kritéria zakladatele, globálního charakteru poslání, kritéria právně organizační normy, kritéria financování, kritéria charakteristiky realizovaných činností.

2 SPOLKY

Jedná se o právnickou osobu neziskového sektoru, která má jiné podmínky než právnické osoby založené za účelem podnikání, proto bych tuto část ráda věnovala právě informacím týkajícím se spolků.

2.1 Obecně o spolku

Pod pojmem spolek chápeme sdružení nejméně tří osob, které je založené k ochraně a uspokojování zájmu svých členů. Členem se mohou stát, jak osoby fyzické, tak i právnické. Důležitý není poměr ani kombinace těchto členů, může se jednat o osoby tuzemské i zahraniční. Ve své podstatě se jedná o "nástupce" občanského sdružení. (Vít, 2015, s. 47)

Co se týče názvu spolku, musí obsahovat výrazy „spolek“, „zapsaný spolek“, nebo zkratku „z. s.“. Tyto výrazy mohou být umístěny kdekoliv v názvu spolku. (Vít, 2015, s. 48)

Za účel spolku, lze považovat pouze takovou činnost, která slouží k ochraně a uspokojování zájmů členů spolku. Nesmí se jednat o podnikání ani jinou výdělečnou činnost. Dle zákona ovšem spolek nemusí být veřejně prospěšný, tedy není stanoven požadavek, aby jakkoliv prospíval veřejnosti. (Vít, 2015, s. 48)

Práva a povinnosti členů spolku mohou být vymezeny buďto ve stanovách nebo také ve vnitřních předpisech spolku. (Vít, 2015, s. 48)

2.2 Založení spolku

Spolek je možné založit dvěma způsoby. Prvním způsobem je shoda všech členů na obsahu stanov a jejich podepsání těmito členy. Druhým způsobem je svolání členské schůze, která stanovy přijme. Druhý způsob je obvyklý v případě, kdy se na založení spolku podílí více osob nebo není předem známý přesný počet osob podílejících se na založení spolku. (Vít, 2015, s. 47)

2.2.1 Náležitosti stanov

Stanovy každého spolku musí obsahovat minimálně tyto položky:

- ✓ název a sídlo spolku,
- ✓ účel spolku,
- ✓ práva a povinnosti členů vůči spolku, popřípadě určení způsobu, jak jim budou práva a povinnosti vznikat,

- ✓ určení statutárního orgánu. (Vít, 2015, s. 48)

2.3 Orgány spolku

Dle zákona má spolek **statutární a nejvyšší orgán**. Statutární orgán je ten, který za spolek jedná a zpravidla řídí jeho činnost. Úlohou nejvyššího orgánu je určení hlavního zaměření činnosti spolku, rozhoduje také o změně stanov, dále schvaluje výsledek hospodaření, hodnotí činnost dalších orgánů spolku i jejich členů, rozhoduje o zrušení spolku a jeho přeměně, rozhoduje o přijetí a vyloučení členů. (Vít, 2015, s. 49)

Tyto pravomoci ovšem mohou být stanoveny téměř libovolným způsobem, neboť jedinou opravdovou povinností spolku je zřídit statutární a nejvyšší orgán. Orgány spolku mohou být nazvány libovolně a je zde i možnost sloučení těchto orgánů. Také je možné zřídit orgány jiné. (Vít, 2015, s. 49)

Dobrozemský a Stejskal (2015, s. 139) souhlasí s Vítem. Ovšem dodávají, že mezi výslovné kompetence statutárního orgánu spolku patří rozhodování o vyloučení člena ze spolku, svolávání členské schůze, zajištění vyhotovení zápisu z členské schůze. (Dobrozemský, Stejskal, 2015, s. 136)

Statutární orgán se zapisuje do spolkového rejstříku, přičemž podle §12 rejstříkového zákona musí návrhatel při návrhu na zápis do spolkového rejstříku doložit souhlas zapisovaných osob. Podpis zapisovaných osob na listině o udělení souhlasu musí být úředně ověřen. (Jak jedná spolek navenek | Frank Bold, © 2005-2016)

Dalšími orgány spolku jsou kontrolní komise, rozhodčí komise a další orgány určené ve stanovách. (Vít, 2015, s. 49-50)

2.4 Zrušení a zánik

Stejně jako u podnikatelských subjektů založených za účelem zisku, platí i pro neziskové organizace dvoufázový režim. Za první fázi se považuje zrušení a druhou fází je samotný zánik. V některých případech mezi tyto okamžiky může přibýt třetí fáze, kterou je likvidace. (Dobrozemský, Stejskal, 2015. s. 175)

2.4.1 Dobrovolné zrušení

Jak již ze samotného názvu vyplývá, jedná se o zrušení, které je zcela v rukou členů spolku. O dobrovolném zrušení tedy hovoříme, pokud o něm rozhodnou členové a to ve formě

nejvyššího orgánu. Obvykle je postup zrušení upraven ve stanovách, v případě, kdy tomu tak není, se aplikují obecná ustanovení o zrušení právnických osob. Dalším způsobem, kterým lze spolek zrušit, je uplynutí doby, na kterou byl založen při současném naplnění účelu, ke kterému byl založen. Tento způsob nepatří mezi příliš časté. (Dobrozemský, Stejskal, 2015, s. 176)

2.4.2 Nucené zrušení

Jde o zrušení s likvidací v případě porušování zákonných povinností spolku. K tomuto zrušení může dojít buď na návrh osoby, která na tom má oprávněný zájem nebo i bez návrhu, tzv. z moci úřední. Aby mohlo k tomuto zrušení dojít, musí být spolek předem upozorněn soudem a také zde musí být skutečnost, že spolek v tomto jednání pokračuje. (Dobrozemský, Stejskal, 2015, s. 176)

2.4.3 Likvidace

Likvidací se rozumí majetkové vypořádání. Probíhá dle obecných ustanovení nebo dle ustanovení zvláštních. Zvláštní ustanovení odpovídají jen na dílčí a specifické otázky, od těchto ustanovení není možné se odchýlit. (Stejskal, Kuvíková, Mařáková, 2012, s. 56)

V případě likvidace je nutné stanovit likvidátora, toho jmenuje do funkce statutární orgán spolku (pokud to vnitřními předpisy není stanoveno jinak). Roli likvidátora může zastupovat pouze fyzická osob. Úkolem likvidátora je zajistit všechny právní úkony ke zjištění majetku a závazků. Sestavuje také tzv. likvidační rozvahu a soupis jmění, všechny tyto informace jsou následně zaslány každému členovi spolku. Pokud se při likvidaci neobjeví jakékoliv problémy, likvidátor sestaví zprávu o průběhu likvidace s návrhem na rozdělení čistého majetkového zůstatku mezi členy spolku. Tuto zprávu předloží ke schválení. (Stejskal, Kuvíková, Mařáková, 2012, s. 56-57)

Za konec likvidace se považuje rozdělení likvidačního zůstatku nebo použití prostředků z prodeje majetku k uspokojení věřitelů nebo také převzetím majetku věřitelů k úhradě jejich pohledávek. Likvidátor podá návrh na výmaz z rejstříku do 30 dnů po skončení likvidace. (Stejskal, Kuvíková, Mařáková, 2012, s. 56-57)

Dobrozemský a Stejskal (2015, s. 177) dodávají, že likvidátor naloží s likvidačním zůstatkem dle stanov.

2.4.4 Zánik

Jedná se o druhou fázi, při které již právnická osoba pozbývá svůj status a přestává být subjektem práva. Pokud bylo zrušení provedeno likvidací, jak již bylo uvedeno, podá návrh na výmaz z rejstříku likvidátor do 30 dnů po skončení likvidace. V případě zrušení bez likvidace, podá návrh na výmaz statutární orgán bezprostředně poté, co nastala skutečnost rozhodná pro zánik spolku. Spolek zaniká výmazem ze spolkového rejstříku a tento výmaz provede rejstříkový soud. (Dobrozemský, Stejskal, 2015, s. 178)

3 ČINNOST A HOSPODAŘENÍ

Spolek může vykonávat různé druhy činností, dokonce i činnost podnikatelskou. Podnikatelská činnost ovšem nesmí být tou hlavní. Je možné říci, že spolek má možnost vykonávat tři druhy činností. První z nich je činnost hlavní, je to činnost pro kterou byla tato organizace založena. Dále činnost vedlejší, jedná se o činnosti, které nejsou zahrnuty do hlavní činnosti. Poslední možností je činnost podnikatelská, tyto aktivity nelze zahrnout, jak do činnosti hlavní, tak vedlejší. Spolku je umožněno požádat o vydání živnostenského oprávnění k vykonávání podnikatelské činnosti. Tímto způsobem spolek získává další příjmy k uspokojování svých aktivit. (Stejskal, Kuvíková, Maťáková, 2012, s. 59-60)

Co se týče financování, ekonomiky a vedení účetnictví, tak tyto aktivity zajišťuje spolek ve své kompetenci. Za hospodaření spolku odpovídá řídicí pracovník, kterým je předseda výkonného orgánu. Důležitou součástí hospodaření spolku je rozpočet, který každoročně schvaluje výkonný orgán. (Stejskal, Kuvíková, Maťáková, 2012, s. 60)

Hospodaření spolku se dá analyzovat například prostřednictvím finančních ukazatelů. Může se jednat o ukazatele zadluženosti, mezi které se řadí:

- ✓ **Ukazatel věřitelského rizika** - tento ukazatel vyjadřuje podíl cizích zdrojů na celkových zdrojích. Ukazatel by měl nižší než 25 %,
- ✓ **Koeficient samofinancování** - vyjadřuje, jaký je podíl vlastních zdrojů na celkovém objemu zdrojů; je doplňkovým ukazatelem k ukazateli věřitelského rizika (jejich součet je roven 1),
- ✓ **Ukazatel finanční páky** - je převrácenou hodnotou koeficientu samofinancování. Vyjadřuje, kolikrát převyšuje celkový objem zdrojů objem vlastního kapitálu,
- ✓ **Ukazatel podílu cizího kapitálu na vlastním kapitálu** - vyjadřuje zadluženost vlastního kapitálu (kolik jednotek cizího kapitálu je vázáno na jednu jednotku vlastního kapitálu),
- ✓ atd. (Otrusinová a Kubíčková, 2011, s. 104-105)

Dále se může jednat o:

Ukazatel autarkie, který vyjadřuje míru, v níž je nezisková organizace samostatná hlediska pokrytí nákladů hlavní činnosti z dosažených výnosů.

Ukazatel rentability, nákladové rentability, který poměřuje tzv. užití efekt se vstupy.

Ukazatel míry pokrytí ztráty z hlavní činnosti ziskem z doplňkové činnosti. Tento ukazatel vyjadřuje, jak velkou část ztráty z hlavní činnosti pokryl zisk z činnosti vedlejší.

Ukazatele aktivity, jako například obrát kapitálu, který vyjadřuje, jak velká část celkových zdrojů se obrátí v ročních výnosech. Převrácená hodnota určuje, za kolik období by bylo možné z výnosů obnovit celkový objem využívaných prostředků atd. (Otrusinová a Kubíčková, 2011, s. 112-114)

Existuje mnoho dalších ukazatelů, díky kterým je možné říci, jakým způsobem nezisková organizace hospodaří.

Další možností, jak analyzovat hospodaření spolku, je analýza účetních výkazů. Jedná se o analýzu rozvahy a výkazu zisku a ztráty, případně cash flow.

4 FINANCOVÁNÍ

Financování je důležitým předpokladem dlouhodobé udržitelnosti fungování každé neziskové organizace. Převážně u malých subjektů za finanční zdroje zodpovídá management, u velkých subjektů potom specializovaný pracovník, kterým je tzv. fundraiser. (Stejskal, Kuvíková, Maťáková, 2012, s. 94)

Boukal (2009, s. 71) souhlasí s názorem Stejskala, Kuvíkové a Maťákové. Navíc dodává, že zajištění finančních zdrojů je klíčovou otázkou každé neziskové organizace. Důležitá je dle něj také tvorba strategie.

4.1 Druhy financování

Každá nezisková organizace se snaží o co nejlepší strukturu svých finančních zdrojů. Budování této struktury je dlouhodobým strategickým rozhodnutím neziskové organizace.

4.1.1 Veřejné financování

Veřejné financování je zabezpečováno institucemi státní správy a samosprávy. V případě institucí státní správy se jedná o financování z veřejných rozpočtů v rámci státní dotační politiky. „Charakter státní dotační politiky je zásadní z hlediska optimalizace jejich dosažitelných finančních zdrojů.“ (Boukal, 2009, s. 72)

Hlavní oblasti státní dotační politiky vůči NNO:

- ✓ poskytování sociálních služeb,
- ✓ ochrana a podpora zdraví (zdravotně postižení, senioři),
- ✓ ochrana životního prostředí,
- ✓ vzdělávání, rozvoj lidských zdrojů,
- ✓ rozvoj, podpora, prezentace kultury,
- ✓ ochrana kulturního dědictví,
- ✓ zapojení do programů EU,
- ✓ rozvoj sportu a tělovýchovy,
- ✓ podpora rovných příležitostí mužů a žen,
- ✓ podpora fungující rodiny,
- ✓ rozvoj dobrovolnické služby,
- ✓ národnostní a etnické menšiny,
- ✓ péče o ohrožené a problémové skupiny obyvatel,

- ✓ ochrana spotřebitele, nájemních vztahů,
- ✓ pomoc řešení mimořádných a krizových situací,
- ✓ bezpečnost provozu,
- ✓ drogová problematika,
- ✓ informační společnost. (Boukal, 2009, s. 72)

Pokud v rámci svého poslání nezisková organizace rozvíjí některou z činností výše uvedených, pak může počítat s dosažitelností dotací z veřejných služeb. (Boukal, 2009, s. 72)

Nelze se však soustředit pouze na dotace. Veřejné zdroje nabízí více možností a zahrnují:

- ✓ zdroje související se zadáním veřejné zakázky,
- ✓ zdroje vyplývající ze smluv o poskytování služeb,
- ✓ zdroje poskytované na základě zákona (tento okruh se týká církevních organizací, veřejných a soukromých škol a politických stran),
- ✓ ostatní (většinou výjimečné) zdroje (např. Nadační investiční fond). (Boukal, 2009, s. 73)

Další možností je financování NNO z krajských, městských a obecních rozpočtů. Tyto rozpočty jsou významné především pro NNO regionálního významu. (Boukal, 2009, s. 73)

4.1.2 Financování z neveřejných zdrojů

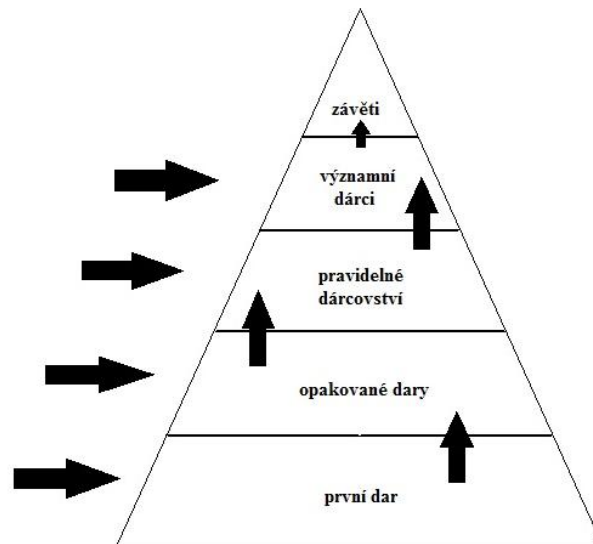
Jedná se o financování, které je poskytováno:

- ✓ individuálními dárci (tuzemskými i zahraničními),
- ✓ firemními dárci,
- ✓ tuzemskými a zahraničními nadacemi. (Stejskal, Kuvíková, Maťáková, 2012, s. 95)

4.1.2.1 Individuální dárcovství

Individuální dary jsou v neziskovém sektoru velmi časté. Dle Stejskala, Kuvíkové a Maťákové (2012, s. 124) ovšem tuto problematiku nelze kvalitně naplánovat z důvodu, že dary jsou ve většině případů příležitostné a náhodné. Ovšem Boukal (2009, s. 75) říká, že oblast individuálního dárcovství musí být strategicky pokryta. Většinou se nejedná o významnou položku v rámci příjmů rozpočtů neziskových organizací. Základem individuálního dárcovství je aktivní přístup NNO. Tato organizace sama oslovuje osoby za účelem přispění na určitý prospěšný účel.

Na následujícím obrázku je uvedena pyramida dárců, která slouží pro podrobnější popis individuálního dárcovství vzhledem k jeho různorodosti. Je zde patrný vývoj možností použití fundraisingových metod u jednotlivých skupin individuálních dárců. Tato pyramida také slouží jako nástroj pro plánování péče o dárci. (Šedivý, Medlíková, 2012, str. 49)



Obr. 2 Dárcovská pyramida (Machálek, Nesrs-
tová, 2011, s. 79)

4.1.2.2 Firemní dárcovství

Jde o další zdroj financování činnosti neziskové organizace. Situace ve firmách je však velmi rozdílná, některé z nich mají velmi propracovanou strategii sponzoringu, jiné neziskovému sektoru neposkytují peníze vůbec. Dle Boukala (2009, s. 90) musí NNO vazbě k podnikům věnovat maximální pozornost, jelikož spolupráce s firemními dárci je velmi komplikovaná. Malé místní neziskové organizace mají větší šanci získat podporu, neboť mají silnou vazbu na místní společnost.

Šedivý a Medlíková (2012, s. 52) souhlasí s Boukalem. Dodávají, že velmi důležitá, ne-li nejdůležitější je příprava na schůzku se zástupcem firmy. Pokud je to možné, je vhodné si zjistit co nejvíce informací o protějšku i o společnosti, kterou reprezentuje. Tato skutečnost může být velmi nápomocná při navazování kontaktu a budování vzájemného vztahu.

4.1.2.3 Sponzoring

V tomto případě se jedná o podporu NNO zejména podnikatelskými subjekty, které v tomto případě očekávají určitou protihodnotu. Protihodnotou je myšleno nejčastěji zviditelnění sponzora. Základem je sponzorská smlouva uzavřená mezi sponzorem a NNO. (Vít, 2015, s. 103)

4.1.3 Samofinancování

NNO může získávat finanční prostředky i díky výdělečným aktivitám, popřípadě členským příspěvkům. V tomto případě se jedná o vlastní příjmy, které mohou pocházet převážně z prodeje výrobků a služeb. NNO ovšem musí tyto aktivity zakomponovat do své činnosti i své struktury. (Machálek, Nesrstová, 2011, s. 18) Tímto způsobem si NNO zajišťuje sama prostředky k realizaci svého poslání. Jaký je tedy rozdíl mezi NNO a podnikatelským subjektem? V následující tabulce jsou odlišnosti stručně popsány. (Boukal, 2009, s. 94)

Tab. 1 Srovnání podnikatelské organizace s NNO (Zdroj: Boukal, 2009, s. 94)

	Podnikatelská organizace	NNO
Priority	Zisk, kladné cash flow Poslání, hodnoty	Poslání, hodnoty Minimalizace ztráty, zisk, vyrovnaný rozpočet
Využití zisku a cash flow	Přerozdělení mezi majiteli či akcionáře, částečně reinvestice, někdy dobročinnost	Reinvestování do činností naplňujících poslání NNO
Odpovědnost managementu	Především majitelé či akcionáři	Členové NNO včetně širší veřejnosti

Jedná se o důležitou činnost procesu zabezpečování finanční stability a nezávislosti organizace. „Čím vyšší je míra samofinancování, s přihlédnutím k financování z vlastních zdrojů, tím vyšší je míra nezávislosti organizace.“ (Stejskal, Kuvíková, Matáková, 2012, s. 96) Nezávislostí není ovšem myšlena pouze finanční stránka, ale také nezávislost na okolí organizace při rozhodování o směřování jejích aktivit.

O samofinancování může uvažovat ta NNO, která splňuje určité požadavky. Zde jsou některé z nich:

- ✓ NNO má jasně definované poslání,
- ✓ toto poslání je vnitřně akceptováno všemi členy NNO od managementu po příslušné dobrovolníky,

- ✓ NNO má jasně definovaný realistický strategický plán, který povede k realizaci stanoveného poslání,
- ✓ NNO má na vysoké odborné úrovni strategický plán rozpracovaný do systému efektivních programů,
- ✓ NNO je schopná pružně se přizpůsobovat měnícím se okolním podmínkám a zkosnatěle nelpí na dříve vymyšlených postupech,
- ✓ atd. (Boukal, 2009, s. 94-95)

V případě, že tedy NNO uvažuje o samofinancování, měla by splnit většinu z těchto požadavků. (Boukal, 2009, s. 95)

V rámci samofinancování se může jednat o tyto činnosti k zajištění prostředků:

- ✓ členské příspěvky,
- ✓ stanovení plateb za poskytované služby,
- ✓ prodej vlastního zboží,
- ✓ příjmy z pronájmu,
- ✓ využití nehmotného majetku,
- ✓ finanční investování,
- ✓ daňové a poplatkové zvýhodnění. (Boukal, 2009, s. 95-97)

5 ÚČETNICTVÍ

Finanční účetnictví představuje ucelený soubor informací o skutečnostech ve společnostech. Zachycuje především vztahy společností k vnějšímu okolí (např. dodavatelům, odběratelům, bankám, finančním orgánům). Na jedné straně zachycuje operace na vstupu - nákupy materiálu, dalších pořizovaných výkonů a služeb, na straně druhé prodej výrobků, prací a služeb, a dále všechny operace s tím spojené, tedy operace daňové, úvěrové atd. (Skálová a kolektiv, 2016, str. 19)

Rektořík a kolektiv (2007b, s. 133) souhlasí se Skálovou a kolektivem a dodává, že se jedná o uspořádanou soustavu informací, která zachycuje, měří a hodnotí hospodářskou činnost příslušného subjektu v peněžním vyjádření.

Podvojně účetnictví spolků je upravováno stejně jako účetnictví podnikatelských subjektů zákonem o účetnictví, dále vyhláškou č. 504/2002 Sb. a také českými účetními standardy č. 401-414. Každá účetní jednotka si své účetnictví upravuje také prostřednictvím vnitřních předpisů. Mezi tyto předpisy patří zejména:

- vnitřní předpis dle § 33a odst. 9 ZÚ, kde účetní jednotka stanoví oprávnění, povinnosti a odpovědnost osob v účetní jednotce vztahující se k připojování podpisového záznamu nebo identifikačního záznamu,
- vnitřní předpis, kterým stanovuje oběh účetních dokladů, jejich úschova a pravidla skartace. (Dobrozemský, Stejskal, 2015, s. 240)

Podvojně účetnictví lze vést v plném nebo ve zjednodušeném rozsahu. V případě zjednodušeného rozsahu účetní jednotka nepoužívá některá ustanovení zákona o účetnictví a to ty, které se týkají rezerv a opravných položek. Také mohou tyto organizace např. spojit účtování do jedné účetní knihy. Dále mohou také využívat účetních výkazů ve zkráceném rozsahu v rámci účetní závěrky. (Rektořík a kolektiv, 2007b, s. 135)

5.1 Zákon o účetnictví

Zákon o účetnictví stanovuje rozsah a způsob vedení účetnictví a požadavky na jeho průkaznost, to vše v souladu s právem Evropských společenství. (Merlíčková Růžičková, 2013, s. 92)

Dle tohoto zákona jsou účetní jednotky povinny účtovat prostřednictvím podvojných zápisů o stavu a pohybu majetku a jiných aktiv, závazků a jiných pasiv, také o nákladech, výnosech a výsledku hospodaření. (Merlíčková Růžičková, 2013, s. 93)

Účetní jednotka účtuje o skutečnostech v rámci účetního období. To se vždy nemusí shodovat s kalendářním rokem. Jedná se o nepřetržitě po sobě jdoucích 12 měsíců. Může se tedy jednat o:

- ✓ účetní období shodné s kalendářním rokem,
- ✓ hospodářský rok. (Merlíčková Růžičková, 2013, s. 93)

Pod pojmem hospodářský rok chápeme účetní období, které může začínat pouze prvním dnem jiného měsíce než leden. Pokud se účetní jednotka rozhodne využívat hospodářského roku, musí mít povolení, které je vydáváno Ministerstvem financí. (Merlíčková Růžičková, 2013, s. 93-94)

ZÚ dále stanovuje určité zásady, které musí být ÚJ dodržovány. Dle Dobrozemského a Stejskala (2015, s. 247-251) se jedná o tyto zásady:

1. Zásada věrného a poctivého zobrazení účetnictví
2. Zásada účetní jednotky
3. Zásada nepřetržitosti trvání účetní jednotky
4. Zásada nezávislosti jednotlivých účetních období
5. Zásada objektivit účetnictví
6. Zásada ocenění majetku a závazků
7. Zásada zákazu kompenzace
8. Zásada stálosti metod
9. Zásada opatrnosti
10. Materiální zásada

Dále je důležité, aby účetnictví bylo:

- a) úplné - zaúčtované musí být všechny účetní případy týkající se účetního období,
- b) správné - nesmí být porušeny povinnosti uložené zákonem a ostatními právními předpisy a obcházen jejich účel,

- c) průkazné - účetní případy a účetní zápisy musí být doloženy nebo prokázány předepsaným způsobem a majetek a závazky musí být inventarizovány,
- d) srozumitelné - jak jednotlivě, tak v souvislostech musí být spolehlivě a jednoznačně určen obsah účetních případů a účetních záznamů,
- e) přehledné,
- f) vedeno způsobem zaručujícím trvalost účetních záznamů - musí být splněna povinnost spojená s úschovou účetních záznamů. (Dobrozemský, Stejskal, 2015, s. 245)

5.1.1 Účetní knihy

Účetní případy, které vznikly v průběhu účetního období se zachycují v účetních knihách. Podobu a názvy účetních knih určuje ZÚ. Pro podvojně účetnictví byly stanoveny následující účetní knihy:

- deník,
- hlavní kniha,
- knihy analytických účtů,
- knihy podrozvahových účtů. (Dobrozemský, Stejskal, 2015, s. 272)

5.1.1.1 Deník

Obsahuje chronologické uspořádání účetních zápisů. ÚJ může vést deníků více. Náležitosti ani forma deníku není pevně dána, ovšem musí obsahovat:

- datum provedení účetního záznamu,
- číslo účetního dokladu,
- číslo účtu, včetně souvztažnosti,
- vyjádření účetního případu v příslušné měně. (Dobrozemský, Stejskal, 2015, s. 272)

5.1.1.2 Hlavní kniha

Jedná se o souhrn všech syntetických účtů, které ÚJ v daném účetním období použila. Každý z těchto účtů je označen číslem a názvem dle účtového rozvrhu. Hlavní kniha se vede v peněžních jednotkách. Musí obsahovat alespoň tyto položky:

- počáteční stavy účtů,

- souhrnné obraty strany MD/D,
- zůstatky účtů. (Dobrozemský, Stejskal, 2015, s. 272)

5.1.1.3 *Knihy analytických účtů*

Tyto knihy si vytváří účetní jednotka sama na základě analytických účtů v účtovém rozvrhu, dle svých potřeb. Podrobně se v těchto knihách rozvádí účetní zápisy hlavní knihy. Vedou se v peněžních jednotkách nebo v jednotkách množství. ((Dobrozemský, Stejskal, 2015, s. 272)

5.1.1.4 *Knihy podrozvahových účtů*

Jedná se o mimoúčetní evidenci. Sledují se zde položky u kterých byly použity podrozvahové účty. Jedná se například o zapůjčený majetek. (Dobrozemský, Stejskal, 2015, s. 272)

5.1.2 Směrná účtová osnova

Všechny účetní jednotky jsou povinny dle této osnovy postupovat v rámci svého účtování. Uplatňován je tzv. dekadický systém, kdy jsou syntetické účty řazeny dle svého charakteru do účtových tříd a dále účtových skupin. Každý z těchto syntetických účtů má svůj název a číselné označení. V rámci číselného označení, první číslice představuje číslo účtové třídy a číslice druhá číslo účtové skupiny. (Dobrozemský, Stejskal, 2015, s. 273)

Na základě směrné účtové osnovy si účetní jednotka sestaví účtový rozvrh, který obsahuje syntetické účty, které budou potřebné pro zachycení účetních případů v daném účetním období. Do tohoto účtového rozvrhu také uvede všechny analytické účty, včetně příslušného číselného označení, které vyjadřuje vazbu na syntetický účet. V případě, že během roku nastane situace, kdy se objeví případ, pro který účtový rozvrh nebude mít patřičný syntetický nebo analytický účet, je potřebné jej do účtové osnovy doplnit. (Rektořík a kolektiv, 2007b, str. 137)

5.2 Vyhláška č. 504/2002 Sb.

Tato vyhláška stanoví:

- ✓ rozsah a způsob sestavování účetní závěrky,
- ✓ uspořádání, označování a obsahové vymezení položek majetku a jiných aktiv, závazků a jiných pasiv v účetní závěrce,

- ✓ uspořádání, označování a obsahové vymezení nákladů a výnosů a výsledku hospodaření v účetní závěrce,
- ✓ uspořádání a obsahové vymezení vysvětlujících a doplňujících informací v příloze účetní závěrky,
- ✓ směrnou účtovou osnovu,
- ✓ účetní metody,
- ✓ metodu přechodu z jednoduchého účetnictví na účetnictví. (Takáčová, 2009, s. 27-28)

5.3 České účetní standardy

České účetní standardy mají v českém právním řádu zvláštní postavení. Jde o zákonem ustanovenou metodiku směřující k harmonizaci účetnictví. V případě ČÚS se sice nejedná o právní předpis, ale pokud dle nich účetní jednotka postupuje, jejich použití je považováno za postup podle zákona a prováděcí vyhlášky. (Pelikánová, 2016, s. 54)

České účetní standardy byly vydány Ministerstvem financí s účinností od 1. 1. 2004 v souladu s §36 odst. 1 zákona o účetnictví. Pro účetní jednotky, které účtují dle vyhlášky č. 504 Sb., u kterých hlavním předmětem činnosti není podnikání jsou standardy označeny čísly 401-414. Nyní bych ráda uvedla jednotlivé názvy účetních standardů.

- 401 Účty a zásady účtování na účtech
- 402 Otevírání a uzavírání účetních knih
- 403 Inventarizační rozdíly
- 404 Kurzové rozdíly
- 405 Deriváty
- 406 Operace s cennými papíry a podíly
- 407 Opravné položky k pohledávkám, rezervy a pohledávky po lhůtě splatnosti
- 408 Krátkodobý finanční majetek a krátkodobé bankovní úvěry
- 409 Dlouhodobý majetek
- 410 Zásoby
- 411 Zúčtovací vztahy
- 412 Náklady a výnosy

413 Vlastní zdroje a dlouhodobé závazky

414 Přechod z jednoduchého účetnictví na účetnictví

(Merlíčková Růžičková, 2013, str. 161-162)

5.4 Účetní závěrka

Pod pojem účetní závěrka se rozumí vykazování výsledků formou účetních výkazů. Účetní závěrka se může sestavovat ve dvou podobách, a to v plném nebo zkráceném rozsahu. Ve zkráceném rozsahu mohou vést účetní závěrku pouze účetní jednotky, které nemají povinnost mít účetní závěrku ověřenou auditorem a také pokud to dovolí právní předpisy platné pro jednotlivé nevýdělečné organizace. (Takáčová, 2009, s. 87)

Účetní závěrka musí obsahovat:

- ✓ název a sídlo účetní jednotky,
- ✓ identifikační číslo, pokud jej má účetní jednotka přiděleno,
- ✓ právní formu účetní jednotky,
- ✓ předmět podnikání nebo jiné činnosti, případně účel, pro který byla zřízena,
- ✓ rozvahový den nebo jiný okamžik, k němuž se účetní závěrka sestavuje,
- ✓ okamžik sestavení účetní závěrky. (Takáčová, 2009, s. 87)

Účetní závěrku tvoří:

- ✓ rozvaha,
- ✓ výkaz zisku a ztráty,
- ✓ příloha. (Takáčová, 2009, s. 87)

5.4.1 Rozvaha

Jedná se o uspořádání položek majetku a jiných aktiv, závazků a jiných pasiv v základním závazném rozsahu uvedeném v příloze č. 1 vyhlášky. Jednotlivé položky rozvahy se neupravují o opravné položky a oprávký, jsou tedy uvedeny v brutto hodnotě. Oprávký a opravné položky se uvádějí jako součást aktiv, ale v záporných hodnotách. V rozvaze jsou uvedeny nejen stavy účtů k rozvahovému dni, ale také ke konci minulého období. Rozvaha ve zkráceném rozsahu obsahuje pouze položky označené velkými písmeny latinské abecedy a římskými číslicemi. Každá z položek rozvahy může obsahovat několik účtových skupin a v rámci účtových skupin i několik účtů. (Merlíčková Růžičková, 2013, s. 137)

5.4.2 Výkaz zisku a ztráty

Obsahuje položky nákladů a výnosů a výsledku hospodaření dle přílohy č. 2 vyhlášky. Jsou zde tedy uvedeny zůstatky syntetických účtů nákladů, výnosů a výsledku hospodaření. Výsledek hospodaření je zjišťován jako VH před zdaněním a po zdanění a to zvlášť za hlavní a hospodářskou (vedlejší) činnost, oba výsledky se v konečném důsledku sečtou. V případě výkazu zisku a ztráty není povinnost uvádět výsledky minulých období. Stejně jako je to u VH, je nutné i jednotlivé zůstatky nákladových a výnosových účtů uvádět zvlášť za hlavní a hospodářskou činnost. VZZ ve zkráceném rozsahu obsahuje, obdobně jako rozvaha, položky označené velkými písmeny latinské abecedy a římskými číslicemi. Součty jednotlivých nákladových a výnosových položek vznikají sečtením jednotlivých skupinových účtů v rámci účtových skupin. (Merlíčková Růžičková, 2013, s. 138)

5.4.3 Příloha

Jedná se o přehled doplňujících a vysvětlujících informací k ostatním částem účetní závěrky. Účetní jednotky sestavující účetní závěrku ve zkráceném rozsahu postupují dle §30 zákona o účetnictví. (Merlíčková Růžičková, 2013, s. 138)

6 DANĚ

Jelikož účetnictví a daně jsou značně provázané, chtěla bych daním věnovat také určitou část práce.

Tak jako společnosti, které podnikají za účelem zisku, tak i spolky jsou povinny odvádět daně. Daně, které se spolků týkají, jsou daň z příjmů právnických osob, daň z přidané hodnoty, daň z nemovitých věcí, daň z nabytí nemovitých věcí, daň silniční a spotřební daň. Ve své práci se budu podrobněji zabývat daní z příjmů právnických osob a daní z přidané hodnoty.

6.1 Daň z příjmu právnických osob

V případě daní z příjmu PO je u neziskových organizací důležitý pojem veřejně prospěšný poplatník. Jedná se totiž o subjekty, které jsou povinny odvádět daň z příjmů právnických osob. Tento pojem je vysvětlen již v první kapitole mé práce.

6.1.1 Příjmy, které jsou předmětem daně

Důležité je uvést, které příjmy jsou předmětem daně. Dle ZDP se jedná o tyto příjmy:

- ✓ příjmy z reklamy,
- ✓ příjmy z členského příspěvku,
- ✓ příjmy v podobě úroku,
- ✓ příjmy z nájemného s výjimkou nájmu státního majetku.

Co se týče úrokových příjmů, ty jsou v případě spolků zdaňovány zvláštní sazbou 19 %. (Hudcová, 2007, s. 68)

Při výpočtu daně z příjmů nezisková organizace postupuje zcela odlišným způsobem než podnikatelský subjekt. Mohlo by se zdát, že úprava v zákoně o daních z příjmů je pro NO příznivá, jelikož vybírá jen některé druhy příjmů. Jde ovšem o velmi složitý proces, neboť NO není dovoleno sčítat výsledky jednotlivých činností dohromady, také není dovoleno odečítat ztrátu z minulých let mimo hospodářskou činnost, navíc NO musí na základě zákona sledovat výsledky jednotlivých činností. Výpočet u NO je tedy velmi komplikovaný, a to především proto, že NO mají různé typy příjmů. (Dobrozemský, Stejskal, 2015, s. 335-336)

6.1.2 Příjmy, které nejsou předmětem daně

U NO se jedná především o příjmy dosažené v hlavní činnosti, kdy náklady vynaložené na tyto příjmy jsou vyšší než tyto příjmy. Tato skutečnost se posuzuje za celé zdaňovací období. Předmětem daně z příjmů nejsou dále úroky z vkladů na běžném účtu, rozhodující je, jestli se jedná o příjmy plynoucí na běžný účet, které jsou příjmy zdaňovanými nebo příjmy, které nejsou předmětem daně. Dále nejsou předmětem daně dotace a jiné formy státní podpory nebo podpory z rozpočtu obcí, pokud jsou poskytnuty v souladu s rozpočtovými pravidly republiky, předmětem daně také není pronajímaný majetek, jehož vlastníkem je stát a příjem z tohoto pronájmu je příjmem státního rozpočtu. Předmětem daně nejsou také příjmy získané nabytím akcií, příjmy získané zděděním nebo darováním nemovitosti, movité věci nebo majetkového práva. (Dobrozemský, Stejskal, 2015, s. 337)

6.1.3 Příjmy osvobozené od daně z příjmů

Co se týče spolku jedná se o příjmy z členských příspěvků přijaté spolkem, který není organizací zaměstnanců. Dále také úrokové příjmy plynoucí z prostředků veřejné sbírky pořádané k účelům vymezeným ZDP, příjem z nabytí dědictví nebo odkazu, příjem, pokud k němu došlo na základě rozhodnutí pozemkového úřadu o pozemkových úpravách, a to nabytí vlastnického práva k pozemku nebo zřízení věcného břemene. Dále sem také patří bezúplatné příjmy plynoucí do veřejné sbírky, na humanitární nebo charitativní účel a příjmy přijaté z veřejné sbírky atd. (Dobrozemský, Stejskal, 2015, s. 339)

6.1.4 Daňové a nedaňové náklady

Daňově uznatelnými náklady mohou být pouze takové náklady, které jsou provázány z výnosy a to, jak věcně, tak časově a také musí být vynaloženy na dosahování smyslu existence daňového poplatníka. (Dobrozemský, Stejskal, 2015, s. 342)

Za daňově uznatelný náklad považujeme takový náklad, který je opravdu vynaložený na dosažení, zajištění a udržení zdanitelných výnosů, také je prokázán poplatníkem, uznán ZDP či dalšími předpisy jako daňový, spadá věcně a časově do příslušného zdaňovacího období. (Dobrozemský, Stejskal, 2015, s. 342)

Daňově neuznatelnými náklady je uhrazená daň z příjmů právnických osob, náklady na reprezentaci, penále a pokuty, manka nad normu a škody, poskytnuté dary atd. (Dobrozemský, Stejskal, 2015, s. 342)

Existují ovšem i takové druhy nákladů, u kterých musí být zvažováno, zda jde o náklady daňově uznatelné nebo daňově neuznatelné. Mezi typické představitele patří:

- ✓ odpisy,
- ✓ rezervy,
- ✓ opravené položky. (Dobrozemský, Stejskal, 2015, s. 342-343)

6.1.5 Výsledek hospodaření

Neziskové organizace jsou povinny členit své V a N dle jednotlivých druhů činností. Proto je důležité pro stanovení základu daně a vyplnění daňového přiznání provést tzv. rozbor výsledku hospodaření. (Dobrozemský, Stejskal, 2015, s. 345)

Přehled z hlavních činností by měl obsahovat:

- ✓ jednotlivé typy výnosů a nákladů,
- ✓ výši členských příspěvků, dotací státu a samospráv, darů,
- ✓ výši ostatních provozních výnosů,
- ✓ výši úroků,
- ✓ celkovou výši nákladů a jejich skladbu, včetně příslušnosti k jednotlivým činnostem,
- ✓ hospodářský výsledek hlavní činnosti. (Dobrozemský, Stejskal, 2015, s. 346)

Přehled z vedlejší činnosti by měl obsahovat:

- ✓ jednotlivé typy výnosů,
- ✓ základní rozčlenění nákladů vztahujících se k doplňkové činnosti nebo činnostem,
- ✓ hospodářský výsledek doplňkové činnosti nebo činností. (Dobrozemský, Stejskal, 2015, s. 346)

6.1.6 Snížení základu daně o odčitatelné položky

Veřejně prospěšný poplatník z výjimkou obce, kraje, poskytovatele zdravotních služeb, který má oprávnění k poskytování zdravotních služeb podle zákona upravujícího zdravotní služby, profesní komory a poplatníka založeného za účelem ochrany a hájení podnikatelských zájmů svých členů, kteří nejsou organizací zaměstnavatelů, může snížit základ daně až o 30 %, maximálně však o 1 000 000 Kč, použije-li prostředky získané touto úsporou na dani ke krytí nákladů souvisejících s činnostmi, z nichž získané příjmy nejsou předmětem daně, a to nejpozději ve třech po sobě následujících zdaňovacích obdobích. Tato odčitatel-

ná položka může být použita pouze v případě, že poplatník již snížil svůj daňový základ o případnou daňovou ztrátu. Důležité je také poznamenat, že odečtením této položky nesmí vzniknout daňová ztráta, je tedy možné uplatnění jen do výše základu daně. (Dobrozemský, Stejskal, 2015, s. 349-350)

6.1.7 Zvýšení základu daně

V některých případech musí poplatník svůj daňový základ zvýšit. Jedná se o porušení podmínek čerpání daňové úspory, přijetí bezúplatných plnění a jejich osvobození dle § 19b ZDP nebo přijetí bezúplatných plnění dle § 23 odst. 3 písm. a). (Stuchlíková, Komrsková, 2011, s. 48-51)

6.1.8 Slevy na dani

Neziskové organizace také mohou uplatňovat slevy na dani. Pro uplatnění slevy ovšem musí být splněny zákonem stanovené podmínky. NO mohou uplatnit následující slevy na dani:

- ✓ sleva 18 000 Kč za každého zaměstnance se zdravotním postižením,
- ✓ sleva 60 000 Kč za každého zaměstnance s těžším zdravotním postižením.

Důležitým aspektem pro výpočet slev je průměrný roční přepočtený počet zaměstnanců se zdravotním postižením. (Hudcová, 2007, s. 85)

6.1.9 Daňové přiznání

Daňové přiznání k dani z příjmů se podává na předepsaných formulářích, tyto formuláře se mohou v rámci let měnit, proto je nutné, aby si poplatník zajistil platný formulář. Poplatníci také mohou využít účetních softwarů, které možnost vyplnění daňového přiznání obsahují, nebo je také možné vyplnit daňové přiznání přímo na webových stránkách Finanční správy. (Dobrozemský, Stejskal, 2015, s. 352)

Daňové přiznání se podává nejpozději do tří měsíců po uplynutí zdaňovacího období. Ovšem v případě povinnosti auditované účetní závěrky nebo v případě zpracování daňového přiznání daňovým poradcem se podává daňové přiznání nejpozději do šesti měsíců po uplynutí zdaňovacího období. (Dobrozemský, Stejskal, 2015, s. 352-353)

Veřejně prospěšní poplatníci, kteří mají příjmy, které nejsou předmětem daně, příjmy od daně osvobozené nebo příjmy, z nichž je daň vybírána srážkou podle zvláštní sazby daně,

a nemají povinnost uplatnit postup dle § 23 odst. 3 písm. a) bodu 9 ZDP, nemusí podávat daňové přiznání. (Dvořáková a kol., 2016, s. 41)

6.2 Daň z přidané hodnoty

Daň z přidané hodnoty je pro neziskové organizace značně složitá, je to dáno především tím, že názvosloví je odvozeno od společné evropské úpravy obsažené v tzv. šesté direktivě, kterou musel také právní řád České republiky převzít po našem vstupu do EU. Dalším problémem je neustále probíhající úprava, která může znamenat i několik novelizací ročně. (Dobrozemský, Stejskal, 2015, s. 355)

DPH se týká všech osob. Tyto osoby je možné rozdělit na čtyři skupiny:

- ✓ osoby povinné platit DPH - jsou jimi ti, kteří nakupují od plátce a v ceně platí i DPH; výjimku mohou tvořit osoby, které nejsou plátcí,
- ✓ osoby povinné k dani,
- ✓ identifikované osoby,
- ✓ plátcí DPH. (Dobrozemský, Stejskal, 2015, s. 359)

6.2.1 Předmět daně z přidané hodnoty

Pro označení předmětu daně se dle ZDPH používá synonyma plnění. Plnění je možné rozdělit dle toho, zda jsou nebo nejsou předmětem daně. (Galočík, Paikert, 2016, s. 8)

Za plnění, která jsou předmětem daně považujeme:

- ✓ dodání zboží za úplatu osobou povinnou k dani v rámci uskutečňování ekonomické činnosti s místem plnění v tuzemsku,
- ✓ poskytnutí služby za úplatu osobou povinnou k dani v rámci uskutečňování ekonomické činnosti s místem plnění v tuzemsku,
- ✓ pořízení:
 - zboží jiného členského státu za úplatu uskutečněnou v tuzemsku osobou povinnou k dani v rámci uskutečňování ekonomické činnosti nebo právnickou osobou nepovinnou k dani,
 - nového dopravního prostředku z jiného členského státu za úplatu osobu nepovinnou k dani,
- ✓ dovoz zboží s místem plnění v tuzemsku. (Galočík, Paikert, 2016, s. 8)

Zdanitelné plnění je tedy plnění, které:

- ✓ je předmětem daně a
- ✓ není osvobozené od daně. (Galočík, Paikert, 2016, s. 8)

6.2.2 Osvobozená plnění

Za osvobozená plnění se dle zákona považují:

- ✓ plnění osvobozená s nárokem na odpočet daně; to znamená, že na výstupu se DPH nepřipočítává k ceně a na vstupu zaplacená daň se stává odpočtem,
- ✓ plnění osvobozená bez nároku na odpočet daně; zde se na výstupu DPH taktéž nepřipočítává a na vstupu zaplacenou daň není možné nárokovat jako odpočet. (Dobrozemský, Stejskal, 2015, s. 358)

6.2.3 Plnění, která nejsou předmětem daně

Předmětem daně není:

- ✓ pořízení boží jiného členského státu, pokud celková hodnota pořízeného zboží bez daně nepřekročila v příslušném ani bezprostředně předcházejícím kalendářním roce částku 326 000 Kč a pořízení zboží je uskutečněno:
 - osobou povinnou k dani se sídlem v tuzemsku, která není plátcem,
 - osvobozenou osobou, která není plátcem,
 - osobou povinnou k dani, která uskutečňuje pouze plnění osvobozená od daně bez nároku na odpočet daně,
 - osobou povinnou k dani, na kterou se v jiném členském státě vztahuje společný režim daňového paušálu pro zemědělce, nebo,
 - právnickou osobou nepovinnou k dani. (Dobrozemský, Stejskal, 2015, s. 357)

Z předmětu daně je vyňato:

- ✓ pořízení zboží z jiného členského státu, jestliže dodání tohoto zboží by v tuzemsku bylo osvobozeno od daně dle § 68 odst. 1-10 ZDPH, nebo je v členském státě zahájení odesílání nebo přepravy tohoto zboží předmětem daně s použitím:
 - zvláštního režimu pro obchodníky s použitým zbožím, uměleckými díly, sběratelskými předměty a starožitnostmi,
 - přechodného režimu pro použité dopravní prostředky, nebo,

- zvláštního režimu pro prodej veřejnou dražbou. (Dobrozemský, Stejskal, 2015, s. 357)

6.2.4 Zdaňovací období a daňové přiznání

Zdaňovacím obdobím DPH je kalendářní měsíc. V některých případech je možné změnit zdaňovací období na kvartální. Výši daně je třeba oznámit správci daně a to elektronickou formou daňového přiznání. Plátce musí daňové přiznání podat i v případě, že mu daňová povinnost v daném měsíci nebo čtvrtletí nevznikla. Lhůta pro podání je do 25. dne po skončení zdaňovacího období. (Dobrozemský, Stejskal, 2015, s. 370-371)

II. PRAKTICKÁ ČÁST

7 ANALÝZA HOSPODAŘENÍ

V praktické části bakalářské práce se budu zabývat analýzou hospodaření vybraného spolku. Spolek, který propůjčil podklady pro zpracování praktické části mé práce si nepřeje být v bakalářské práci jmenován, proto bude využíváno názvu „vybraný spolek“.

V rámci analýzy hospodaření vybraného spolku si jako první definujeme základní informace týkající se spolku a také to, jestli vybraný spolek splňuje veškeré podmínky, které jsou v rámci této právní formy nutné. Dále bude provedena analýza účetního režimu, včetně analýzy účetních výkazů. Jako další se zaměřím na daňový režim a také na zdroje financování vybraného spolku.

7.1 Základní informace o vybraném spolku

Vybraný spolek byl registrován 21. 5. 2012 Ministerstvem vnitra, v této době ještě pod právní formou občanské sdružení. Od 1. ledna 2014 je vybraný spolek zapsán ve veřejném (spolkovém) rejstříku.

7.1.1 Statut spolku

Vybraný spolek je samosprávný, dobrovolný svazek, sdružující členy na základě společného zájmu. Jde o právnickou osobu a neziskovou organizaci. Vybraný spolek působí na celém území České republiky. Může rozhodnutím Správní rady zakládat další organizační jednotky.

7.1.2 Cíl činnosti spolku

Hlavní činností je pořádání a podpora společenských, kulturních, sportovních, relaxačních, extravagantních, zábavných a jiných akcí.

Cílem je aktivní účast především na takových akcích, při kterých si budou jeho členové a jejich přátelé příjemně užívat života v duchu tradičního i postmoderního hédonismu. Činnosti spolku směřují k tomu, aby se jeho členové a přátelé členů, pokud možno vždy dobře bavili a byli dobře naladěni.

Za tímto účelem bude spolek usilovat především o:

- a) podporu a rozvoj hédonistického životního stylu a aktivit,
- b) integraci hédonismu do běžného života.

c) budování a rozvoj adekvátních lokalit.

Sdružení bude své cíle naplňovat prostřednictvím aktivit:

- a) nabízet hedónistické vyžití,
- b) provozovat hedónistická zařízení,
- c) organizovat hedónistické akce,
- d) prodej a půjčování hedónistických potřeb,
- e) budovat a udržovat adekvátní lokality,
- f) vstupovat do jednání s úřady,
- g) na svoji činnost získávat finanční prostředky,
- h) propagovat zásady hedónismu.

7.1.2.1 Hospodářská činnost

Vybraný spolek provozuje mimo hlavní činnosti i činnost hospodářskou. Předmětem podnikání je: Výroba, obchod a služby neuvedené v přílohách 1 až 3 živnostenského zákona. Oprávnění k provozování vedlejší činnosti je stanoveno od 3. 6. 2012, a to na dobu neurčitou. Hospodářská činnost je pro neziskové organizace značně důležitá, jelikož převážná většina těchto organizací dosahuje záporného výsledků hospodaření v rámci své hlavní činnosti. Hospodářská činnost tedy napomáhá k určité ekonomické stabilitě neziskových organizací.

7.2 Orgány spolku

Orgány vybraného spolku jsou:

- ✓ Valná hromada
- ✓ Správní rada
- ✓ Předseda

7.2.1 Valná hromada

Valná hromada je nejvyšším orgánem spolku. Tvoří ji všichni členové. Valná hromada je svolávána podle potřeby, obvykle jedenkrát ročně, elektronicky, příp. písemně min. 7 dní předem. Správní rada svolá valnou hromadu na pokyn předsedy, výjimečně místopředsedy.

Valná hromada zejména:

- ✓ rozhoduje o změnách stanov,
- ✓ schvaluje úkoly pro příslušné období, výroční zprávu, rozpočet a roční závěrku hospodaření,
- ✓ volí členy správní rady,
- ✓ rozhoduje o stanovení počtu členů správní rady a jejich odvolání,
- ✓ rozhoduje o zrušení členství,
- ✓ rozhoduje o zrušení spolku.

Vybraný spolek pořizuje také zápisy z valné hromady. Tyto zápisy jsou důležité zejména při změně statutárního orgánu nebo také při změně stanov.

7.2.2 Správní rada

Správní rada je výkonným orgánem, který za svou činnost odpovídá Valné hromadě. Správní rada řídí činnost spolku v období mezi zasedáním Valné hromady. Členství ve Správní radě vzniká a zaniká volbou (rozhodnutím) na Valné hromadě na základě návrhu některého ze členů. Správní rada vybraného spolku má 3 členy. Správní radu svolává Předseda, v jeho nepřítomnosti Místopředseda, nejméně 2x ročně.

Správní rada zejména:

- ✓ volí ze svých členů Předsedu a Místopředsedu,
- ✓ řídí činnost sdružení,
- ✓ svolává valnou hromadu z pověření předsedy,
- ✓ rozhoduje nadpoloviční většinou o změně stanov.

Předseda Správní rady je statutárním zástupcem organizace, zastupuje spolek navenek a jedná jeho jménem. Místopředseda zastupuje spolek navenek dle rozsahu činnosti, schváleného Správní radou. K zajištění činnosti spolku může Správní rada zřídit kancelář spolku. Správní rada je usnášeníschopná, je-li přítomna nadpoloviční většina všech jejích členů. Rozhoduje nadpoloviční většinou přítomných členů. Usnášení schopnost správní rady je podmíněna přítomností Předsedy Správní rady.

7.2.3 Předseda

Předseda naplňuje rozhodnutí Správní rady a zastupuje spolek navenek, jedná jeho jménem, přijímá zaměstnance do pracovního poměru a rozhoduje o běžných záležitostech spolku. Předsedu navrhuje a schvaluje Správní rada. Je odpovědný za plnění rozhodnutí

Správní rady, vedení účetní evidence a plynulý chod spolku. Provádí registraci nových členů a eviduje členské příspěvky. Připravuje podklady pro jednání Správní rady.

7.2.4 Místopředseda

Místopředseda zastupuje spolek navenek dle rozsahu činností, schváleného mu Správní radou. Svolává Správní radu a připravuje podklady pro jednání na pokyn Předsedy. Provádí registraci nových členů. Podílí se a vede systémové aktivity související se spolkem, dle rozsahu schváleného mu Správní radou.

Jak bylo zmíněno v teoretické části práce, povinností spolku je stanovení statutárního a nejvyššího orgánu. V případě vybraného spolku jsou tyto podmínky splněny. Valná hromada tvoří ve vybraném spolku nejvyšší orgán a statutárním orgánem je zde Předseda.

7.3 Pravidla upravující hospodaření spolku

Jak již bylo také uvedeno v teoretické části mé práce, pro vedení účetnictví je nejdůležitější normou zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví. Dále také vyhláška č. 504/2002 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o účetnictví pro účetní jednotky u kterých hlavním předmětem činnosti není podnikání, pokud účtují v soustavě podvojného účetnictví. Velmi důležitým podkladem jsou také České účetní standardy č. 401-414.

Spolky si mohou vytvořit vlastní soustavu předpisů upravujících jejich činnost. Tvorba těchto předpisů by měla být upravena stanovami. Může se jednat o organizační a jednací řád, bližší zásady hospodaření s majetkem spolku může upravit například vnitřní předpis.

7.3.1 Stanovy

Stanovy jsou nejvýše postaveným předpisem každé organizace. Stanovy vybraného spolku jsou schvalovány valnou hromadou, v minulosti byly schvalovány Ministerstvem vnitra. Vymežují cíl činnosti spolku, pojednávají o členství, o právech a povinnostech členů, vymezují jednotlivé orgány spolku, nalezneme zde také zásady hospodaření a postup v případě zániku spolku. Stanovy vybraného spolku obsahují všechny povinné náležitosti.

7.3.1.1 Zásady hospodaření

Spolek může hospodařit s movitým i nemovitým majetkem. Zdroji majetku jsou zejména dary a příspěvky právnických a fyzických osob, výnosy majetku, členské příspěvky, dotace a granty, příjmy z hospodářské činnosti a další. Za hospodaření organizace odpovídá statu-

tární zástupce organizace. Správní rada, každoročně předkládá Valné hromadě zprávu o hospodaření, včetně účetní závěrky. Hospodaření se uskutečňuje podle ročního rozpočtu, schváleného Valnou hromadou. Majetek spolku je ve vlastnictví spolku jako celku. O převodech vlastnického práva k majetku, i o jeho nabývání a pozbývání a o všech dalších dispozicích s ním, rozhoduje Správní rada, která za své činnosti odpovídá Valné hromadě. Bližší zásady hospodaření s majetkem spolku může upravit vnitřní předpis. Vnitřní předpis může rovněž blíže vymezit podmínky a zásady provozování hospodářské činnosti.

7.4 Účetnictví vybraného spolku

Účetnictví je vedeno ode dne vzniku vybraného spolku a to ve zjednodušeném rozsahu. Vybraný spolek vede své účetnictví způsobem, který podává věrný a poctivý obraz předmětu účetnictví. Účetním obdobím vybraného spolku je kalendářní rok.

Pro zpracování účetnictví je využíván program Ekonom-Účetní a evidenční systém. Jedná se o výkonný, snadno ovladatelný a cenově přístupný účetní software pro malé a středně velké firmy. Tento účetní software se vyznačuje zejména intuitivním ovládáním a profesionální podporou.

V rámci účetnictví využívá vybraný spolek i střediskového účetnictví. Založena jsou střediska dvě, a to středisko 100, které se zabývá operacemi týkajícími se hlavní činnosti a středisko 300, které zpracovává operace činnosti hospodářské. Toto rozdělení je vhodné, neboť je třeba od sebe oddělit činnost hlavní a hospodářskou.

Vybraný spolek používá pro své účetnictví směrnou účtovou osnovu pro neziskové organizace. V některých případech využívá i účty analytické. To například z důvodu rozdělení jednotlivých položek na činnosti týkající se hlavní činnosti a hospodářské činnosti. Vybraný spolek také dělí položku pokladna na pokladna CZK, pokladna EUR a pokladna HRK. I pro tyto účely využívá analytických účtů. V následující tabulce je uveden přehled nejpoužívanějších analytických účtů.

Tab. 2 Přehled nepoužívanějších analytických účtů vybraného spolku (Zdroj: Interní materiály vybraného spolku, vlastní zpracování)

Název účtu	Syntetika	Analytika
Pokladna	211	211/100 - Pokladna CZK
		211/200 - Pokladna EUR
		211/300 - Pokladna HRK
Spotřeba materiálu	501	501/100 - Materiál - neziskovka
		501/101 - Režie - neziskovka
		501/300 - Režie - ziskovka
Ostatní služby	518	518/100 - Ostatní služby - neziskovka
		518/300 - Ostatní služby - zisk
Tržby za služby	602	602/300 - Tržby z prodeje služeb - hospodářská činnost

7.4.1 Účetní závěrka

Mezi výkazy, které musí vybraný spolek každoročně sestavovat patří rozvaha, výkaz zisku a ztráty a také příloha. Všechny tyto výkazy vybraný spolek sestavuje. Vybraný spolek využívá odkladu termínu pro podání daňového přiznání k dani z příjmů, tedy i účetní závěrku je podávána v pozdějším termínu. Účetní závěrka musí být ovšem i v tomto případě sestavena k poslednímu dni účetního období. Tohoto dosáhl vybraný spolek díky zplnomocnění daňového poradce ke zpracování a podání daňového přiznání na finanční úřad.

7.4.1.1 Rozvaha

Rozvaha je sestavována ve všech sledovaných obdobích v plném rozsahu.

7.4.1.2 Výkaz zisku a ztráty

Výkaz zisku a ztráty je v letech 2012 a 2013 sestavován v plném rozsahu. Ovšem v roce 2014 vybraný spolek vykazoval náklady a výnosy v rozsahu zkráceném.

7.4.1.3 Příloha

Jak již bylo řečeno v teoretické části, příloha je přehledem doplňujících a vysvětlujících informací k ostatním částem účetní závěrky. V rámci přílohy musí být uvedeny informace o účetním období, použitých metodách, oceňovacích způsobech a podobách odpisování.

Tuto podmínku vybraný spolek splňuje, jak je možné vidět v následující části mé práce, kde jsou jednotlivé části přílohy uvedeny.

Informace o použitých účetních metodách, obecných účetních zásadách a způsobech oceňování vybraného spolku

Způsob vedení účetnictví

Účetnictví vede účetní jednotka dle zákona o účetnictví č. 563/1991 Sb., používá k účtování variantu B, tzn., že o pořízení materiálu a zboží účtuje přímo do spotřeby. Majetek a závazky společnosti jsou oceňovány pořizovací cenou tj. cenou, za kterou byl majetek pořízen a náklady s jeho pořízením související. Hmotný a nehmotný majetek je daňově odepisován dle zákona o dani z příjmů.

Způsoby oceňování:

- a) zásoby nakupované se oceňují pořizovacími cenami, zásoby ve vlastní režii vytvořeny nebyly,
- b) hmotný a nehmotný dlouhodobý majetek nebyl vytvořený vlastní činností,
- c) cenné papíry a majetkové účasti ve společnosti pořízeny v daném účetním období nebyly,
- d) příchovky a přírůstky zvířat ve společnosti nebyly.

Tvorba opravných položek a odpisový plán

Společnost nevytvářela žádné opravné položky k majetku. Společnosti nepořídila žádný dlouhodobý majetek.

Platby v cizích měnách

Pohyby v cizích měnách v účetnictví jsou účtovány dle kurzů vydávaných ČNB.

Doplňující informace k rozvaze a výkazu zisků a ztrát

Hmotný a nehmotný majetek

Zástavním právem nebyla zatížena nemovitost ani majetek. Zároveň není ve společnosti majetek, jehož tržní ocenění je výrazně vyšší než jeho ocenění v účetnictví.

Rozdělení zisku

Ve všech sledovaných obdobích společnost dosáhla ztráty z hlavní činnosti a zisku z činnosti hospodářské

Tvorba rezerv

Během účetních období nebyly vytvořeny žádné rezervy.

7.5 Analýza účetních výkazů

Pro účely této bakalářské práce provedu analýzu účetních výkazů vybraného spolku. Bude se jednat o analýzu aktiv a pasiv, nákladů a výnosů a také výsledku hospodaření. Dále využiji některé z ukazatelů finanční analýzy, které je možné použít pro neziskové organizace.

7.5.1 Analýza aktiv a pasiv

Tab. 3 Struktura aktiv vybraného spolku (Zdroj: Interní materiály vybraného spolku, vlastní zpracování)

AKTIVA (v celých tis. Kč)	2012	2013	2014
A.I. Dlouhodobý nehmotný majetek	0	0	0
A.II. Dlouhodobý hmotný majetek	0	0	0
A.III. Dlouhodobý finanční majetek	0	0	0
A.IV. Oprávky k dlouhodobému majetku	0	0	0
B.I. Zásoby	0	0	0
B.II. Pohledávky	0	162	92
B. III. Krátkodobý finanční majetek	205	176	128
z toho: B.III.1 Pokladna	181	174	52
Z toho: BIII.3 Bankovní účty	24	2	76
B.IV Jiná aktiva	0	0	0
Aktiva celkem:	205	337	220

Ve vybraném spolku se nesetkáme s žádnou formou dlouhodobého majetku. Vybraný spolek tedy nemá ve vlastnictví žádný dlouhodobý hmotný, nehmotný ani finanční majetek.

Vybraný spolek neeviduje ve svém účetnictví také žádné zásoby. Veškeré vybavení, které vybraný spolek nakoupí je účtováno rovnou do spotřeby, jelikož používá k účtování variantu B.

Další položkou jsou pohledávky. V prvním roce hospodaření účetní jednotka eviduje pohledávky v nulové výši. Vysvětlením je, že vybraný spolek měl veškeré pohledávky do konce roku splaceny. V roce 2013 pohledávky tvoří téměř polovinu hodnoty bilanční sumy. I v roce 2014 je hodnota pohledávek značně vysoká. Pohledávky jsou tvořeny v roce 2013 z větší části pohledávkami vůči odběratelům, a to v částce 131 000 Kč, další položkou jsou pohledávky za účastníky sdružení, které jsou ve výši 31 000 Kč. V roce 2014 jsou pohledávky tvořeny poskytnutými provozními zálohami ve výši 9 000 Kč, jedná se o poskytnuté zálohy dodavatelům před splněním smluv z jejich strany. Dále jsou pohledávky tvořeny, stejně jako v roce 2014, pohledávkami za účastníky sdružení, a to v částce 83 000 Kč.

Krátkodobý finanční majetek je největší položkou rozvahy. Je tvořen pouze penězi a to jak v hotovosti v pokladně, tak na účtech v bankách. Hodnota peněžního zůstatku na konci účetního období je v letech 2012 a 2013 značně vysoká. V roce 2014 je hodnota v pokladně také vysoká, ovšem v tomto období položka bankovní účty hodnotu na pokladně převýšila. V předchozích letech, tedy v letech 2012 a 2013, je částka na bankovních účtech poměrně nízká. U menších organizací je velmi časté, že většina finančních prostředků je uložena právě v pokladně. Bankovní účet je používán zejména pro úhradu nájemného a dalších položek, které jsou ve většině případů uhrazovány bankovními převody. Vývoj bilanční sumy na straně aktiv je nejvíce ovlivněn změnou peněz.

Mezi položky jiných aktiv patří náklady příštích období, příjmy příštích období a dohadné účty aktivní. Vybraný spolek ve sledovaném období neeviduje žádnou z těchto položek.

Tab. 4 Struktura pasiv vybraného spolku (Zdroj: Interní materiály vybraného spolku, vlastní zpracování)

PASIVA (v celých tis. Kč)	2012	2013	2014
A.I. Jmění	0	0	0
A.II. Výsledek hospodaření	205	333	14
B.I. Rezervy	0	0	0
B.II. Dlouhodobé závazky	0	0	0
B.III. Krátkodobé závazky	0	5	206
B.IV. Jiná pasiva	0	0	0
Pasiva celkem:	205	337	220

Pod položkou jmění si můžeme představit určitou obdobu základního kapitálu u obchodních společností. Na tento účet se účtuje ve spojitostech s přijatými prostředky na pořízení dlouhodobého majetku, bezúplatným převzetím dlouhodobého majetku, nově zjištěným majetkem nebo v souvislosti s převodem vlastních zdrojů. U vybraného spolku je položka jmění v nulové výši, jelikož účetní jednotka nevlastní žádný dlouhodobý majetek a ani do budoucna nemá v plánu dlouhodobý majetek vlastnit.

Položka výsledek hospodaření se skládá z běžného výsledku hospodaření a také z kumulovaného výsledku hospodaření minulých let. Vybraný spolek vykazuje ve sledovaném období kladné čísla. V roce 2014 je výsledek hospodaření na nejnižší úrovni, což je dáno tím, že účetní jednotka v tomto roce dosáhla ztráty a nerozdělený zisk byl použit k pokrytí této ztráty. Výsledek hospodaření je nejvýznamnější a v roce 2012 i jedinou položkou na pasivech.

V případě rezerv je možné je tvořit pouze na činnost, která je předmětem daně z příjmů a to jen v omezené míře. Vybraný spolek žádné rezervy ve sledovaném období netvoří.

Dlouhodobé závazky, mezi které lze zařadit bankovní úvěry, přijaté dlouhodobé zálohy, závazky k pronájmu a vydané dluhopisy vybraný spolek nevykazuje.

Krátkodobé závazky zahrnují položky dodavatelé, směnky k úhradě, přijaté zálohy, zaměstnanci a daně. V první sledovaném období, tedy v roce 2012, vybraný spolek neeviduje žádné krátkodobé závazky. V letech 2013 a 2014 již krátkodobé závazky vykazuje. V roce 2013 jsou tvořeny závazky k dodavatelům a to ve výši 5 000 Kč. V roce 2014 krátkodobé závazky tvoří položka dodavatelé, a to ve stejné výši jako v předchozím období a také po-

ložka ostatní závazky ve výši 201 000 Kč. V posledním sledovaném období tvoří krátkodobé závazky významnou položku na pasivech. Na základě poskytnutých dokumentů se mi ovšem nepodařilo zjistit, jaké položky byly v ostatních závazcích evidovány. Může se jednat o náklady související s pořízením zásob např. provize, clo, pojistné, skonto. Dále se může jednat o nájemné za věci movité i nemovité nebo reklamace atd.

Jiná pasiva tvoří účty výdaje příštích období, výnosy příštích období a kursové rozdíly pasivní. Vybraný spolek ani jednu z těchto položek nevykazuje.

7.5.2 Analýza nákladů a výnosů

Tab. 5 Struktura nákladů vybraného spolku (Zdroj: Interní materiály vybraného spolku, vlastní zpracování)

NÁKLADY (v celých tis. Kč)	2012	2013	2014
A.I. Spotřebované nákupy	45	34	45
A.II. Služby	58	82	313
A.III. Osobní náklady	0	65	0
A.IV. Daně a poplatky	0	0	5
A.V. Ostatní náklady	0	0	0
A.VI. Odpisy, prodaný majetek, tvorba rezerv a opravných pol.	0	0	0
A.VII. Poskytnuté příspěvky	0	0	0
A.VIII. Daň z příjmů	0	0	0
Náklady celkem:	104	181	363

První nákladovou položkou jsou spotřebované nákupy, jedná se o položku jejíž výše je významná. V roce 2012 spotřebované nákupy zastupuje položka spotřeba materiálu. Co se týče hlavní činnosti, spotřeba materiálu tvořila 32 000 Kč, v hospodářské činnosti tvoří tato položka částku 13 000 Kč. I v roce 2013 je spotřeba materiálu jedinou položkou spotřebovaných nákupů. Výše spotřebovaného materiálu v rámci hlavní činnosti činí částku 27 000 Kč. V rámci hospodářské činnosti je tato položka vykázána v částce 7 000 Kč. V roce 2014 jsou spotřebované nákupy vykazovány jen v rámci hlavní činnosti, a to v částce 45 000 Kč. Položka spotřebované nákupy je takto vysoká zejména z toho důvodu, že vybraný spolek využívá pro účtování o zásobách variantu B, tudíž veškerý pořízený materiál je zaúčtován přímo do spotřeby. U položky spotřebované nákupy nedochází k výrazným výkyvům.

Další položkou jsou služby. V roce 2012 jsou služby zastoupeny v hlavní činnosti ostatními službami, a to v částce 33 000 Kč. Jedná se o náklady na kulturní a zábavné akce, které jsou členy spolku navštěvované. Dále jde o náklady spojené s akcemi, které vybraný spolek pořádá a také nájemné. V hospodářské činnosti jsou služby zastoupeny taktéž ostatními službami v částce 24 000 Kč, také je zde zahrnuté cestovné v částce 1 000 Kč. V roce 2013 je tato položka zastoupena také ostatními službami, a to ve výši 48 000 Kč v rámci hlavní činnosti. Stejně jako v předchozím roce se jedná především o náklady, které souvisejí s kulturními a zábavnými akcemi. I v rámci hospodářské činnosti se jedná o položku ostatní služby. Ostatní služby jsou vykázány v částce 31 000 Kč. Dále je v rámci služeb evidované i cestovné v částce 2 000 Kč. V posledním sledovaném roce, tedy v roce 2014, jsou spotřebované nákupy zastoupeny jako v předchozích letech ve službách, a to v částce 313 000 Kč pouze v rámci hlavní činnosti. Hodnota položky ostatní služby je v tomto roce nejvyšší a je současně i největší nákladovou položkou. V roce 2014 hospodářská činnost vykazuje nulovou hodnotu této položky. Tato položka má rostoucí tendenci, jelikož vybraný spolek se snaží rozšiřovat svou hlavní činnost, aby i nadále uspokojoval zájmy svých členů a nabízel jim nové možnosti.

Následující položkou jsou osobní náklady. V roce 2012 vybraný spolek nevykazuje žádnou z položek osobních nákladů. Ve druhém sledovaném období, tedy v roce 2013, osobní náklady tvoří významnou částku na nákladech. V rámci hlavní činnosti je tato položka zastoupena mzdovými náklady, a to ve výši 65 000 Kč. Hospodářská činnost nevykazuje žádnou z položek osobních nákladů. V roce 2014, stejně jako v roce 2012, vybraný spolek osobní náklady vykazuje v nulové výši.

Daně a poplatky jsou další položkou nákladů. Jsou vykazovány pouze v posledním sledovaném roce, tedy roce 2014, a to jako ostatní daně a poplatky ve výši 5 000 Kč v rámci hlavní činnosti. Jedná se o dálniční poplatky.

Žádné z dalších položek nákladů vybraný spolek nevykazuje.

Tab. 6 Struktura výnosů vybraného spolku (Zdroj: Interní materiály vybraného spolku, vlastní zpracování)

VÝNOSY (v celých tis. Kč)	2012	2013	2014
B.I. Tržby za vlastní výkony a za zboží	260	300	40
B.II. Změny stavu vnitroorganizačních zásob	0	0	0
B.III. Aktivace	0	0	0
B.IV. Ostatní výnosy	0	8	1
B.V. Tržby z prodeje majetku, zúčtování rezerv a opravných pol.	0	0	0
B.VI. Přijaté příspěvky	49	0	3
B.VII. Provozní dotace	0	0	0
Výnosy celkem:	309	308	44

První výnosovou položkou jsou tržby za vlastní výkony a za zboží. Tato položka je zastoupena v roce 2012 tržbami z prodeje služeb v rámci hospodářské činnosti, kterou vybraný spolek vykonává, a to ve výši 260 000 Kč. Jedná se o položku, která tvoří významnou část výnosů organizace. V dalším sledovaném roce, tedy roce 2013, jsou tržby za vlastní výkony a za zboží taktéž zastoupeny tržbami z prodeje služeb, a to tentokrát ve výši 300 000 Kč v rámci hospodářské činnosti. V roce 2014 se jedná také o tržby z prodeje služeb, a to v částce 40 000 Kč, taktéž v rámci hospodářské činnosti. Jedná se o výnosy za reklamní služby, které vybraný spolek poskytuje v rámci své hospodářské činnosti.

Položky změny stavu vnitroorganizačních zásob a aktivace nejsou ve sledovaném období vybraným spolkem evidovány.

Další položkou jsou ostatní výnosy. Tato výnosová položka není v prvním sledovaném roce vykazována. V roce 2013 je tato položka zastoupena kursovými zisky a to v částce 8 000 Kč v rámci hlavní činnosti. V roce 2014 tvoří ostatní výnosy částku 1 000 Kč, i v tomto roce se jedná o kursové zisky.

Tržby z prodeje majetku, zúčtování rezerv a opravných položek vybraný spolek nevykazuje.

Následující položku tvoří přijaté příspěvky. V roce 2012 tvoří tato položka částku 49 000 Kč. Jedná se o dar poskytnutý vybranému spolku fyzickou osobou. V dalším sledovaném roce, tedy roce 2013, není tato položka vykazována. V následujícím roce tato položka tvoří částku 3 000 Kč, jedná se o přijaté příspěvky zúčtované mezi organizačními jednotkami.

Poskytnuté dotace na provoz vybraného spolku ze státního rozpočtu nebyly v žádném ze sledovaných let přijaty.

7.5.3 Analýza výsledku hospodaření

Tab. 7 Přehled celkových nákladů, výnosů a výsledku hospodaření

(Zdroj: Interní materiály vybraného spolku, vlastní zpracování)

VH (v celých tis. Kč)	2012		2013		2014	
	Hlavní	Hosp.	Hlavní	Hosp.	Hlavní	Hosp.
Činnosti						
Výnosy	49	260	8	300	4	40
Náklady	66	38	140	41	363	0
C. VH před zdaněním	-17	222	-132	259	-359	40
34. Daň z příjmů	0	0	0	0	0	0
D. VH po zdanění	-17	222	-132	259	-359	40

Jelikož vybraný spolek provozuje i hospodářskou činnost, rozdělím pro účely analýzy výsledku hospodaření výnosy i náklady na hlavní a hospodářskou činnosti.

V roce 2012 tvořily výnosy z hlavní činnosti částku 49 000 Kč, přičemž výnosy z hospodářské činnosti byly vykázány v částce 260 000 Kč. Náklady na hlavní činnosti tvořily částku 66 000 Kč a náklady z hospodářské činnosti částku 38 000 Kč. Vybraný spolek tedy v tomto roce vykazoval ztrátu z hlavní činnosti ve výši - 17 000 Kč a dosáhl kladného výsledku hospodaření v rámci činnosti hospodářské, a to v částce 222 000 Kč. Na základě těchto výsledků je více než jasné, že díky hospodářské činnosti si vybraný spolek udržel zlepšený výsledek hospodaření.

V druhém sledovaném roce, tedy roce 2013, dosáhly výnosy z hlavní činnosti částky 8 000 Kč, výnosy z hospodářské činnosti jsou vykázány v částce 300 000 Kč. Náklady hlavní činnosti tvořily v daném roce částku 140 000 Kč, přičemž náklady hospodářské činnosti tvořily částku 41 000 Kč. Výsledek hospodaření hlavní činnosti tedy činí -132 000 Kč a výsledek hospodářské činnosti je vykázán v částce 259 000 Kč. I v tomto roce vybraný spolek dosahuje zlepšeného výsledku jen díky hospodářské činnosti. Zde je rozdíl mezi výnosy a náklady z hlavní činnosti velmi výrazný.

V roce 2014 byly vykázány výnosy z hlavní činnosti v částce 4 000 Kč, výnosy z hospodářské činnosti tvořily částku 40 000 Kč. Náklady z hlavní činnosti jsou vykázány v částce 363 000 Kč, kdežto náklady z hospodářské činnosti jsou vykázány v nulové hodnotě. Hos-

podářský výsledek hlavní činnosti tvořil částku -359 000 Kč. Hospodářská činnost dosáhla kladného výsledku hospodaření v částce 40 000 Kč. V tomto roce dosáhl vybraný spolek záporného výsledku hospodaření. V roce 2014 tedy výnosy z hospodářské činnosti nestačily k dosažení zlepšeného výsledku hospodaření. U neziskových organizací není záporný výsledek hospodaření ničím výjimečným. Tato ztráta ovšem byla pokryta z nerozděleného zisku minulých let.

Obecně můžeme říci, že v rámci své hlavní činnosti vybraný spolek dosahuje v každém ze sledovaných let ztrátu. Ztrátám se vybraný spolek snaží předcházet prostřednictvím své hospodářské činnosti.

Na následujícím grafu je zobrazen vývoj celkových nákladů, výnosů a výsledku hospodaření v rozmezí let 2012-2014.



Graf 1 Vývoj celkových nákladů a výnosů vybraného spolku (Zdroj: Interní materiály vybraného spolku, vlastní zpracování)

Z grafu je na první pohled vidět, že náklady mají rostoucí tendenci. Výnosy i výsledek hospodaření mají tendenci klesající. Vybraný spolek v rámci své hlavní činnosti neprovozuje prozatím žádnou činnost, která by byla výnosová. Výnosy hlavní činnosti jsou tvořeny pouze dary, kursovými zisky a příspěvky zúčtovanými mezi organizačními složkami. Výsledek hospodaření se samozřejmě odvíjí od již zmiňovaných výnosů a nákladů. V prvních dvou letech se vybranému spolku podařilo udržet zlepšený výsledek hospodaření. V posledním roce je výsledek hospodaření záporný, což je dáno vysokými náklady, kterých bylo dosaženo v rámci hlavní činnosti.

7.5.4 Ukazatel věřitelského rizika nebo také celková zadluženost

$$\text{Celková zadluženost 2013} = \frac{\text{Cizí zdroje}}{\text{Pasiva (Aktiva)}} \times 100 = \frac{5\,000}{337\,000} \times 100 = 1,48 \%$$

$$\text{Celková zadluženost 2014} = \frac{\text{Cizí zdroje}}{\text{Pasiva (Aktiva)}} \times 100 = \frac{206\,000}{220\,000} \times 100 = 93,64 \%$$

V prvním sledovaném roce, roce 2012, není možné ukazatel věřitelského rizika spočítat, jelikož vybraný spolek nevykazoval na konci účetního období žádné cizí zdroje. V roce 2013 celková zadluženost činí 1,48 %, to znamená, že vybraný spolek vykazuje celkovou zadluženost výrazně nižší než je doporučená hodnota. V roce 2014 je hodnota tohoto ukazatele 93,64 %. Vybraný spolek tedy v tomto roce vykazuje celkovou zadluženost na velmi vysoké úrovni a přesahuje doporučené hodnoty.

7.5.5 Koeficient samofinancování

$$\text{Koeficient samofinancování 2012} = \frac{\text{Vlastní kapitál}}{\text{Pasiva (Aktiva)}} \times 100 = \frac{205\,000}{205\,000} \times 100 = 100 \%$$

$$\text{Koeficient samofinancování 2013} = \frac{\text{Vlastní kapitál}}{\text{Pasiva (Aktiva)}} \times 100 = \frac{333\,000}{337\,000} \times 100 = 98,81 \%$$

$$\text{Koeficient samofinancování 2014} = \frac{\text{Vlastní kapitál}}{\text{Pasiva (Aktiva)}} \times 100 = \frac{14\,000}{220\,000} \times 100 = 6,36 \%$$

V prvním sledovaném roce je koeficient samofinancování roven 100 %, to znamená, že pasiva jsou tvořena pouze vlastními zdroji, což je znakem zdravé organizace. V druhém sledovaném roce, tedy roce 2013, je koeficient samofinancování roven 98,81 %. I na základě tohoto výsledku je možné říci, že je vybraný spolek na velmi dobré úrovni. Pouze v posledním roce, tedy roce 2014, je hodnota tohoto ukazatele velmi nízká. To je dáno především tím, že vybraný spolek dosáhl záporného výsledku hospodaření a došlo k jeho úhradě z nerozděleného zisku minulých let. To vedlo ke snížení vlastního kapitálu. Významnou sumu na pasivech také v tomto roce tvořila položka cizích zdrojů s názvem ostatní závazky a také položka dodavatelé. Tím pádem v tomto roce je podíl vlastních zdrojů na celkovém objemu zdrojů velmi nízký.

7.5.6 Ukazatel autarkie hlavní činnosti na bázi výnosů a nákladů

$$\text{Autarkie 2012} = \frac{\text{Výnosy z hlavní činnosti}}{\text{Náklady na hlavní činnost}} \times 100 = \frac{49\,000}{66\,000} \times 100 = 74,24 \%$$

$$\text{Autarkie 2013} = \frac{\text{Výnosy z hlavní činnosti}}{\text{Náklady na hlavní činnost}} \times 100 = \frac{8\,000}{140\,000} \times 100 = 5,71\%$$

$$\text{Autarkie 2014} = \frac{\text{Výnosy z hlavní činnosti}}{\text{Náklady na hlavní činnost}} \times 100 = \frac{4\,000}{363\,000} \times 100 = 1,10\%$$

Jak můžeme na první pohled vidět, nejvyšší hodnoty dosáhl vybraný spolek v roce 2012. Tuto odchylku od ostatních let můžeme zdůvodnit tím, že organizace v tomto roce začala realizovat svou činnost. V dalším roce můžeme sledovat velký pokles. Tento pokles je způsobený tím, že organizace dosáhla v rámci své hlavní činnosti velmi nízkých výnosů v porovnání s náklady. Nejhorším se stal pro organizaci poslední sledovaný rok, a to rok 2014, kde hodnota tohoto ukazatele dosáhla nejnižší hodnoty. Stejně jako v předchozím roce jsou náklady organizace mnohonásobně vyšší než výnosy. Na základě těchto výsledků můžeme hodnotit soběstačnost organizace v rámci hlavní činnosti velmi záporně. Po celou dobu fungování vykazuje vybraný spolek ztrátu z hlavní činnosti. Tím pádem je samozřejmé, že organizace není v dostatečné míře soběstačná.

7.5.7 Ukazatel nákladové rentability

$$\text{Rentabilita nákladů DČ 2012} = \frac{\text{Hospodářský výsledek DČ}}{\text{Náklady DČ}} \times 100 = \frac{222\,000}{38\,000} \times 100 = 584,21\%$$

$$\text{Rentabilita nákladů DČ 2013} = \frac{\text{Hospodářský výsledek DČ}}{\text{Náklady DČ}} \times 100 = \frac{259\,000}{41\,000} \times 100 = 631,71\%$$

Na základě výpočtů lze říci, že rentabilita nákladů z doplňkové činnosti dosahuje vysokých hodnot. V posledním sledované roce organizace nevykazovala žádné náklady v rámci své hospodářské činnosti, tudíž rentabilitu nákladů z doplňkové činnosti nebylo možné spočítat. V prvním sledovaném roce tento ukazatel dosahoval hodnoty nižší než ve druhém sledovaném roce. Je to dáno především tím, že ve druhém roce hospodaření se organizaci podařilo dosáhnout většího hospodářského výsledku z hospodářské činnosti a hodnota nákladů v porovnání s předchozím rokem vzrostla jen o 3 000 Kč. V poslední sledovaném roce dosáhl vybraný spolek výsledku hospodaření ve výši 40 000 Kč.

7.5.8 Ukazatel míry pokrytí ztráty z hlavní činnosti ziskem z doplňkové činnosti

$$\begin{aligned} \text{Míra pokrytí ztráty z HČ ziskem z DČ 2012} &= \frac{\text{Hospodářský výsledek DČ}}{\text{Hospodářský výsledek HČ}} \times 100 = \\ &= \frac{222\,000}{17\,000} \times 100 = 1\,305,88\% \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} \text{Míra pokrytí ztráty z HČ ziskem z DČ 2013} &= \frac{\text{Hospodářský výsledek DČ}}{\text{Hospodářský výsledek HČ}} \times 100 = \\ &= \frac{259\,000}{132\,000} \times 100 = 196,21\% \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} \text{Míra pokrytí ztráty z HČ ziskem z DČ 2014} &= \frac{\text{Hospodářský výsledek DČ}}{\text{Hospodářský výsledek HČ}} \times 100 = \\ &= \frac{40\,000}{359\,000} \times 100 = 11,14\% \end{aligned}$$

V letech 2012 a 2013 výsledek hospodaření hospodářské činnosti výrazně pokrývá ztrátu, které bylo dosaženo v rámci hlavní činnosti. Pouze v poslední sledovaném roce je ztráta pokryta pouze z malé části, neboť výnosy vedlejší činnosti byly mnohonásobně nižší než záporný výsledek hospodaření, kterého bylo dosaženo činnosti hlavní. I přesto je hospodářská činnost významným zdrojem k udržení zlepšeného výsledku hospodaření celé jednotky.

7.6 Daně vybraného spolku

Stejně tak jako každá jiná právnická osoba i vybraný spolek je povinen odvádět daně. V případě vybraného spolku se jedná o daň z příjmů právnických osob. V budoucnosti by se vybraný spolek chtěl také stát plátcem daně z přidané hodnoty. Vybraný spolek je zaregistrován na finančním úřadě a je plátcem daně z příjmů právnických osob od svého vzniku.

7.6.1 Daň z příjmů právnických osob

Největších příjmů vybraných spolek dosahuje v rámci své hospodářské činnosti prostřednictvím tržeb z prodeje služeb. V roce 2012 bylo v rámci hospodářské činnosti dosaženo zisku ve výši 222 312 Kč, v roce 2013 je zisk vykázán v částce 260 720 Kč. V posledním sledovaném roce, tedy roce 2014, bylo dosaženo zisku ve výši 40 000 Kč. Dle ZDP se tento zisk musí nejprve zdanit a teprve poté může být použit na financování hlavní činnosti.

Vybraný spolek v roce 2012 dosáhl ze své hlavní činnosti ztráty. U veřejně prospěšného poplatníka nejsou předmětem daně z příjmů právě příjmy z hlavní činnosti u kterých jsou výdaje (náklady) vynaložené v souvislosti s touto činností vyšší. Jedná se o příjmy v částce 49 004 Kč. Náklady na hlavní činnost ve výši 66 014 Kč nejsou daňově uznatelné. O náklady, které nejsou daňově uznatelné lze navýšit výsledek hospodaření při výpočtu daně z příjmů.

I v roce 2013 dosáhl vybraný spolek ztráty z hlavní činnosti. To znamená, že i v tomto roce nejsou příjmy z této činnosti předmětem daně z příjmů. Tyto příjmy jsou vykázány v částce 8 157 Kč. Náklady, které nejsou daňově uznatelné tvoří částku 140 600 Kč.

V posledním sledovaném roce dosáhl vybraný spolek taktéž záporného výsledku hospodaření v rámci hlavní činnosti. Příjmy, které nejsou předmětem daně jsou vykázány v částce 3 853 Kč. Daňově neuznatelné náklady tvoří v roce 2014 částku 363 000 Kč.

7.6.1.1 Výpočet daně z příjmů

Při výpočtu základu daně z příjmů se vychází z výsledku hospodaření zjištěného v účetnictví, který tvoří součet VH za hlavní a hospodářskou činnost. Takto zjištěný celkový VH se pak podle daňového přiznání dále upravuje.

Tab. 8 Výpočet daně z příjmů právnických osob za rok 2012 (Zdroj: Interní materiály vybraného spolku, vlastní zpracování)

Text	Částka (v Kč)
Výsledek hospodaření zjištěný v účetnictví	205 302
- Příjmy, které nejsou předmětem daně	49 004
- Příjmy osvobozené od daně	0
+ Daňově neuznatelné náklady	66 014
Základ daně před úpravou	222 312
- Odčitatelné položky *částka o niž mohou poplatníci, kteří nejsou založeni za účelem podnikání dále snížit základ daně	222 000
Upravený základ daně	0
x Sazba daně (v %)	19
Daň z příjmů právnických osob	0

Postup výpočtu daně z příjmů vybraného spolku je následující. Od výsledku hospodaření, který je vykázán v účetnictví se odečtou příjmy, které nejsou předmětem daně. Ve vybraném spolku se jedná v roce 2012 o všechny příjmy, kterých bylo dosaženo v rámci hlavní činnosti. Další položkou, která se odečte, jsou příjmy osvobozené od daně. Ve vybraném spolku nebyly v tomto roce žádné příjmy osvobozené od daně evidovány. K výsledku hospodaření se následně přičtou náklady, které nejsou daňově uznatelné. Těmi jsou ve vybra-

ném spolku náklady na reprezentaci v částce 173 Kč a další náklady související s hlavní činností, celková částka těchto nákladů činí 66 014 Kč. Touto úpravou dosáhneme základu daně, který v roce 2012 dosahuje částky 222 312 Kč. Základ daně lze snížit o odčitatelné položky. Může se jednat například o odečet daňových ztrát nebo odečet dosud neuplatněného nároku, vzniklého v předchozích zdaňovacích obdobích, tohle ovšem není případ vybraného spolku, jelikož ten byl v roce 2012 založen a tudíž k daňové ztrátě za minulý rok nemohlo dojít. Vybraný spolek si snížil základ daně o částku o niž mohou poplatníci, kteří nejsou založeni za účelem podnikání dále snížit základ daně. Dle § 20 odst. 7 ZDP lze základ daně u neziskových subjektů snížit až o 30 %, maximálně však o 1 000 000 Kč. V případě, že 30 % činí méně než 1 000 000 Kč, lze odečíst částku 300 000 Kč, maximálně však do výše základu daně. Tuto možnost tedy vybraný spolek využil a základ daně si tímto způsobem snížil na nulu. Podmínkou je, že prostředky získané touto úsporou daňové povinnosti budou použity ke krytí nákladů, které souvisejí s hlavní činností vybraného spolku. Výsledná daň je tedy nulová.

Na druhém příkladě si jen pro zajímavost ukážeme, jakou daňovou povinnost by vybraný spolek vykazoval v roce 2012, pokud by možnost odečíst si odčitatelnou položku 30 % ze základu daně vybraný spolek nemohl uplatnit.

Tab. 9 Výpočet daně z příjmů právnických osob za rok 2012 bez využití odčitatelné položky 30 % ze základu daně (Zdroj: Vlastní zpracování na základě interních materiálů vybraného spolku)

Text		Částka (v Kč)
Výsledek hospodaření zjištěný v účetnictví		205 302
-	Příjmy, které nejsou předmětem daně	49 004
-	Příjmy osvobozené od daně	0
+	Daňově neuznatelné náklady	66 014
Základ daně před úpravou		222 312
-	Odčitatelné položky *částka o niž mohou poplatníci, kteří nejsou založeni za účelem podnikání dále snížit základ daně	0
Upravený základ daně		220 000
x	Sazba daně (v %)	19
Daň z příjmů právnických osob		41 800

Pokud by tedy nebylo možné uplatnit odpočet 30 % ze základu daně, vznikla by vybranému spolku v roce 2012 daňová povinnost a to ve výši 41 800 Kč. Tato daňová povinnost by představovala pro vybraný spolek podstatný problém. Odčitatelná položka je tedy pro neziskové organizace velmi nápomocná, jelikož představuje úsporu finančních prostředků. Uspořené prostředky musí být použity na financování hlavní činnosti, což se mi zdá logické, neboť hlavní činnost vybraného spolku je ta činnost, které se chtěl spolek věnovat primárně.

Tab. 10 Výpočet daně z příjmů právnických osob za rok 2013 (Zdroj: Interní materiály vybraného spolku, vlastní zpracování)

Text		Částka (v Kč)
Výsledek hospodaření zjištěný v účetnictví		127 872
-	Příjmy, které nejsou předmětem daně	8 157
-	Příjmy osvobozené od daně	0
+	Daňově neuznatelné náklady	140 600
Základ daně před úpravou		260 270
-	Odčitatelné položky *částka o niž mohou poplatníci, kteří nejsou založeni za účelem podnikání dále snížit základ daně	260 720
Upravený základ daně		0
x	Sazba daně (v %)	19
Daň z příjmů právnických osob		0

Postup výpočtu daně z příjmů za rok 2013 je stejný jako v předešlém roce. Od výsledku hospodaření, který činí částku 127 872 Kč se odečtou příjmy, které nejsou předmětem daně. V roce 2013 jsou tyto příjmy vykázány v částce 8 157 Kč, jedná se o kursové zisky a také o veškeré příjmy vybraného spolku vykázané v rámci hlavní činnosti. Dále se odečtou příjmy osvobozené od daně. Tyto příjmy tvoří v roce 2013 nulovou částku. Poté se k zatím dosaženému výsledku přičtou náklady, které nejsou daňově uznatelné. V tomto případě se jedná o veškeré náklady vyprodukované v rámci hlavní činnosti, a to ve výši 140 600 Kč. Po těchto úpravách získáme základ daně, který tvoří v roce 2013 částku 260 720 Kč. Stejně jako v předchozím roce, i v tomto roce, vybraný spolek využil možnost snížení základu daně. Díky této položce dosáhl vybraný spolek nulového základu daně a tudíž i nulové dani z příjmů právnických osob.

Tab. 11 Výpočet daně z příjmů právnických osob za rok 2014
(Zdroj: Interní materiály vybraného spolku, vlastní zpracování)

Text		Částka (v Kč)
Výsledek hospodaření zjištěný v účetnictví		-319 447
-	Příjmy, které nejsou předmětem daně	3 853
-	Příjmy osvobozené od daně	0
+	Daňově neuznatelné náklady	363 000
Základ daně před úpravou		40 000
-	Odčitatelné položky *částka o niž mohou poplatníci, kteří nejsou založeni za účelem podnikání dále snížit základ daně	40 000
Upravený základ daně		0
x	Sazba daně (v %)	19
Daň z příjmů právnických osob		0

I v posledním sledovaném roce je postup výpočtu daně stejný. Výsledek hospodaření zjištěný v účetnictví je v tomto roce vykázán v částce -319 447 Kč. Je to jediné období ve kterém bylo dosaženo záporného výsledku hospodaření. Od této položky odečteme příjmy, které nejsou předmětem daně. V roce 2014 tvoří částku 3 853 Kč. Jedná se o přijaté příspěvky zúčtované mezi organizačními složkami. Dále se odečtou příjmy osvobozené od daně, stejně jako v předchozích obdobích, i v tomto období je tato položka vykázána v nulové výši. Nyní přičteme účetní náklady, které nejsou daňově uznatelné. I v tomto roce se jedná o všechny náklady hlavní činnosti vybraného spolku. Po úpravách dosáhneme v tomto roce základu daně v částce 40 000 Kč. I v tomto roce vybraný spolek využil možnosti snížit si základ daně. Tím pádem je i v roce 2014 základ daně snížen na nulu a vypočtená daň je tedy také nulová.

7.7 Financování vybraného spolku

Vybraný spolek využívá ke své činnosti především zdrojů získaných prostřednictvím samofinancování. Nejvýznamnější jsou finanční prostředky získané hospodářskou činností, dále přijaté příspěvky zúčtované mezi organizačními složkami. Mezi další zdroje financování, které vybraný spolek využívá, patří dary v rámci individuálního dárcovství.

Vybraný spolek bere v úvahu důležitost získávání prostředků k financování své hlavní činnosti. Z tohoto důvodu oslovuje také společnosti formou proseb o poskytnutí daru.

7.7.1 Samofinancování

Pro vybraný spolek je samofinancování hlavním finančním zdrojem. A to především prostřednictvím hospodářské činnosti. Právě z tohoto důvodu byla také hospodářská činnost vybraného spolku založena. Jelikož vybraný spolek nevykonává žádné činnosti ze kterých by v rámci své hlavní činnosti dosahoval příjmů, je samofinancování prostřednictvím hospodářské činnosti určitě tou správnou volbou. V rámci hospodářské činnosti se jedná především o reklamní služby. Dalšími příjmy jsou přijaté příspěvky zúčtované mezi organizačními složkami, které ovšem činí velmi malou částku. Jedná se o příspěvky poskytnuté organizační složkou s právní subjektivitou na hlavní činnost zřizovatele.

7.7.2 Neveřejné financování

V rámci veřejného financování se jedná u vybraného spolku o dary, a to od fyzických osob. V roce 2012 byl fyzickou osobou poskytnut dar ve výši 49 000 Kč. Jak jsem již zmínila, vybraný spolek oslovuje i právnické osoby, ovšem dary od právnických osob nebyly v žádném ze sledovaných období zaznamenány.

7.7.3 Veřejné financování

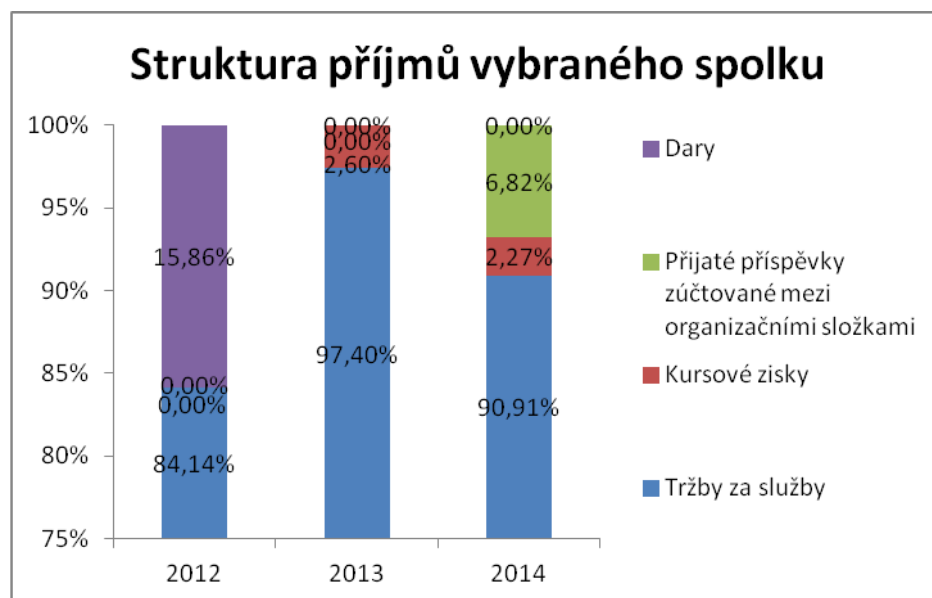
Vybraný spolek prozatím nevyužívá prostředků veřejného financování. V budoucnosti by ovšem těchto zdrojů financování chtěl využívat, a to převážně formou čerpání dotací.

V následující tabulce je uvedena struktura příjmů vybraného spolku v letech 2012-2014.

Tab. 12 Struktura příjmů vybraného spolku v letech 2012-2014 (Zdroj: Interní materiály vybraného spolku, vlastní zpracování)

Příjmy (v celých tis. Kč)	2012	2013	2014
Tržby za služby	260	300	40
Kursově zisky	0	8	1
Přijaté příspěvky zúčtované mezi organizačními složkami	0	0	3
Dary	49	0	0
Celkem	309	308	44

Na grafu č. 2 jsou vyjádřeny příjmy vybraného spolku v letech 2012-2014 v procentuálním vyjádření. Z grafu je možné vidět, že největší zdroj příjmů představují tržby za služby. Jedná se o tržby, kterých bylo dosaženo v rámci hospodářské činnosti. Další zdroj příjmů představují kursové zisky, jedná se ovšem o velmi malý podíl na celkových příjmech. Přijaté příspěvky zúčtované mezi organizačními složkami jsou vykazovány pouze v posledním sledovaném roce a tvoří také malý podíl na celkových příjmech vybraného spolku. Poslední položkou jsou dary, které jsou evidovány v prvním sledovaném roce. Ty tvoří čtvrtinu příjmů vybraného spolku.



Graf 2 Struktura příjmů vybraného spolku vyjádřená v % (Zdroj: Interní materiály vybraného spolku, vlastní zpracování)

8 SHRUTÍ VÝSLEDKŮ A DOPORUČENÍ

Vybraný spolek splnil podmínky, které byly stanoveny pro bývalá občanská sdružení při jejich přeměně na spolky. Ke svému názvu připojil vybraný spolek příponu z. s. a také si aktualizoval stanovy na základě požadavků NOZ. Změna názvu se měla provést do 1. 1. 2016 a stanovy mají být aktualizovány do 1. 1. 2017. Vybraný spolek je zapsán ve veřejném (spolkovém) rejstříku. Na základě novely zákona o účetnictví č. 221/2015 Sb., vznikla vybranému spolku povinnost zveřejnit ve sbírce listin účetní závěrku. Povinností je doplnit do veřejného rejstříku účetní závěrky za účetní období, která započala v roce 2014 (lhůta do 31. 3. 2016) a v roce 2015 (lhůta do 30. 11. 2017). Vybraný spolek svou účetní závěrku za rok 2014 ve veřejném rejstříku nezveřejnil, proto rozhodně doporučuji tento krok co nejdříve provést, jelikož nesplnění povinnosti je pokutovatelné.

Ve vedení účetnictví vybraného spolku jsem neshledala žádné podstatné problémy. Jediné na co bych poukázala je účetní závěrka z roku 2014. Jak již jsem uvedla, rozvaha v tomto roce byla sestavena v plném rozsahu, zatímco výkaz zisku a ztráty byl sestaven v rozsahu zkráceném. Na základě zákona o účetnictví č. 563/1991 Sb. a vyhlášky č. 504/2002 Sb. jsem zjistila, že toto provedení není možné. Buďto musí účetní jednotka sestavovat účetní závěrku, tedy rozvahu, výkaz zisku a ztráty a přílohu, v plném rozsahu nebo ve zkráceném rozsahu.

Co se týká hospodaření s finančními prostředky, zde se dle mého názoru vybraný spolek až moc spoléhá na výnosy, kterých dosahuje svou hospodářskou činností. V roce 2014 dosáhl vybraný spolek velmi vysokých nákladů v rámci hlavní činnosti a s tím spojený i velmi vysoký záporný výsledek hospodaření. Tento záporný VH ovšem nebyl schopen pokrýt ani výsledkem hospodaření vyprodukovaným v rámci činnosti hospodářské. Tuto ztrátu se podařilo vyrovnat díky nerozdělenému zisku minulých let. V budoucích letech ovšem tomu tak být nemusí. Vybraný spolek by se dle mého měl zaměřit na činnosti, v rámci hlavní činnosti, díky kterým by dosáhl výnosů. Například pořádat kulturní a zábavné akce na kterých by se vybíralo vstupné. Díky tomuto by náklady alespoň v určité míře byly vyrovnány výnosy získanými na základě těchto akcí. Ušetřený nerozdělený zisk by poté mohl být použit na další rozvoj vybraného spolku.

V rámci financování bych vybranému spolku doporučila zaměřit se prozatím na neveřejné financování. A to dále prostřednictvím oslovování, jak firem, tak i fyzických osob. Jako nezisková organizace nemůže vybraný spolek vykonávat v rámci své hlavní činnosti mno-

ho úkonů díky kterým by dosáhl dostatečně vysokých výnosů, proto je dle mého vhodný způsob získávání finančních prostředků právě z těchto zdrojů. Je možné buď pověřit touto činností některého z členů vybraného spolku, který má s touto problematikou alespoň nějaké zkušenosti. Tato osoba by se tedy stala interním fundraiserem spolku. Nebo také existuje možnost využít služeb externího fundraisera. Nevýhodou v případě externího fundraisera je ovšem to, že pokud není úspěšný, může jeho režie stát více než organizace jeho prací získá. Z tohoto důvodu je dle mého lepší volbou pro vybraný spolek interní fundraiser. Většinou tuto roli zastává vedoucí pracovník organizace. Dále bych také doporučila vybírání členských příspěvků, jelikož v žádném ze zkoumaných období nebyly členské příspěvky evidovány. Členové spolku by se měli určitou mírou podílet na rozvíjení spolku a členské příspěvky právě k těmto účelům slouží.

Dle výsledků ukazatelů je zřejmé, že vybraný spolek v posledním sledovaném roce, tedy roce 2014, dosahoval velmi vysoké hodnoty ukazatele celkového zadlužení. Dle mého názoru se vybraný spolek v roce 2014 příliš zadlužil a je možné, že bude mít s úhradou těchto závazků značné potíže. V roce 2015 by tedy vybraný spolek musel vyprodukovat velké množství výnosů, aby získal dostatečné množství finančních prostředků ke splacení těchto dluhů nebo by také musel získat větší obnos peněžních prostředků v rámci například neveřejného financování. Jak již bylo zmíněno, i v tomto případě se vybraný spolek s největší pravděpodobností bude spoléhat na svou hospodářskou činnost.

Ukazatel samofinancování v letech 2012 a 2013 dosahuje velmi vysoké úrovně, což je znakem zdravé organizace. V poslední sledovaném roce je výsledek tohoto ukazatele velmi nízký. V tomto roce došlo ke snížení vlastního kapitálu a to v důsledku úhrady záporného výsledku hospodaření, kterého bylo dosaženo v rámci hlavní činnosti. Vlastní kapitál nebo-li vlastní zdroje jsou tvořeny pouze položkami, které se týkají výsledku hospodaření. Proto jakákoliv změna v těchto položkách vyvolá také výrazné výkyvy ve výsledcích tohoto ukazatele.

Ukazatel autarkie hlavní činnosti na bázi výnosů a nákladů by měl dosahovat hodnot vyšších než 100 %, ovšem u vybraného spolku tomu tak není. V prvním sledovaném období je hodnota tohoto ukazatele nejvyšší. V dalších letech má již rapidně klesající tendenci. Na základě těchto výsledků bych vybranému spolku také doporučila zamyslet se nad činnostmi díky kterým by dosahoval výnosů v rámci své hlavní činnosti nebo se pokusit využít některé z forem financování.

Hodnota ukazatele nákladové rentability je na velmi vysoké úrovni. V roce 2012 činí 584,21 % a v roce 2013 631,71 %. Výsledek hospodaření tedy pokrývá náklady hospodářské činnosti. V tomto případě je možné říci, že hospodářská činnost je rentabilní.

Ukazatel míry pokrytí ztráty z hlavní činnosti ziskem z doplňkové činnosti v prvních dvou obdobích výrazně pokrýval ztrátu, které bylo dosaženo v rámci hlavní činnosti. V posledním sledovaném období došlo k výraznému poklesu tohoto ukazatele. To bylo mimo jiné způsobeno tím, že hospodářská činnost v tomto roce vykazovala nižší výsledek hospodaření než v předchozích obdobích a také záporný výsledek hospodaření hlavní činnosti byl výrazně vyšší než v předchozích obdobích.

Vybraný spolek při výpočtu daně z příjmů právnických osob využívá možnosti snížení základu daně o 30 %. Daňová úspora vzniklá díky této položce musí být použita ke krytí nákladů souvisejících s hlavní ztrátovou činností, a to nejpozději ve třech bezprostředně následujících zdaňovacích obdobích. Pokud by vybraný spolek tuto daňovou úsporu nevyužil, nebo by ji využil jen zčásti, musel by v posledním roce této lhůty o zbývající část daňové úspory navýšit svůj základ daně. Vybranému spolku bych doporučila, aby si pro potřeby uplatňování daňové úspory opatřil příslušné průkazné prostředky, například písemné dokumenty a doklady. Také by bylo vhodné pro tyto účely v účetnictví využít příslušných analytických účtů, aby bylo využití daňové úspory dostatečně průkazné.

Na základě provedené analýzy je tedy patrné, že pokud by vybraný spolek neuskutečňoval svou hospodářskou činnost, dostal by se do vážných finančních problémů. Hospodářská činnost je tedy dobrou volbou, ale dle mého názoru se nelze pouze na ni spoléhat. Nejvhodnější způsob je vícezdrojové financování. Díky vícezdrojovému financování by se vybraný spolek nemusel spoléhat pouze na jeden zdroj finančních prostředků.

ZÁVĚR

Na závěr bakalářské práce je potřeba shrnout čím se práce zabývala. Jako první jsem se v teoretické části mé práce soustředila na neziskový sektor, na jednotlivé pojmy s ním souvisejícími a také jeho členění. Dle mého názoru bylo vhodné začít práci právě tímto členěním. V další části práce jsem se zaměřila na informace týkající se spolku. Konkrétně tím, jaké jsou podmínky založení spolku, orgány spolku, stanovami a způsoby zániku a zrušení spolku. Následující část se týkala financování spolku, jednotlivými druhy financování a také hospodařením spolku. Další část práce se zabývala účetnictvím spolku. Konkrétně předpisy, které upravují účetnictví spolku a také účetními výkazy týkající se této formy organizační jednotky. Na účetnictví navazuje část týkající se daní. Pro potřeby této práce se jednalo o daň z příjmů právnických osob a daň z přidané hodnoty. Zde byly uvedeny informace týkající se předmětu daně, příjmů, které nejsou předmětem daně, které jsou daňově osvobozené atd. Také zde byly uvedeny informace týkající se podávání daňového přiznání.

V praktické části byla provedena analýza hospodaření vybraného spolku. Nejdříve byl představen konkrétní spolek, u kterého jsem se zaměřila na to, zda byly splněny základní podmínky, které jsou spojeny s touto organizační jednotkou. Dále jsem se soustředila na oblast účetnictví. V rámci účetnictví byla provedena analýza účetních výkazů, a to za období 2012-2014. Konkrétně se jednalo o analýzu aktiv, pasiv, nákladů, výnosů a analýzu výsledku hospodaření. Při analýze účetních výkazů bylo využito i finančních ukazatelů, které je možné použít pro neziskový sektor. Jednalo se o ukazatel věřitelského rizika, koeficient samofinancování, ukazatel autarkie, ukazatel nákladové rentability a ukazatel míry pokrytí ztráty z hlavní činnosti ziskem z doplňkové činnosti. V praktické části jsem se také zabývala daněmi vybraného spolku a formami financování tohoto spolku.

Na základě této analýzy bylo zjištěno, že vybraný spolek by nebyl schopen fungování bez své hospodářské činnosti, která je v podstatě jediným zdrojem příjmů tohoto spolku. Také bylo zjištěno, že vybraný spolek produkuje velké množství nákladů v rámci hlavní činnosti, vzhledem k výnosům, kterých dosahuje. Ukazatel nákladové rentability doplňkové činnosti je na velmi vysoké úrovni, což je pro vybraný spolek pozitivní zjištění.

Pro vybraný spolek byla také představena doporučení, která by měla vést ke zlepšení hospodaření v příštích letech.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

KNIŽNÍ ZDROJE

BOUKAL, Petr, 2009. *Nestátní neziskové organizace: (teorie a praxe)*. 1. vyd. Praha: Oeconomica. ISBN 978-80-245-1650-9.

BOUKAL, Petr, VÁVROVÁ, Hana a kol., 2007. *Ekonomika a financování neziskových organizací*. 1. vyd. Praha: Oeconomica. ISBN 978-80-245-1293-8.

DVOŘÁKOVÁ, Veronika a kol., 2016. *Zdaňování příjmů fyzických a právnických osob 2016*. 1. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, a.s. ISBN 978-80-7552-035-7.

DOBROZEMSKÝ, Václav a Jan STEJSKAL, 2015. *Nevýdělečné organizace v teorii*. 1. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, a.s. ISBN 978-80-7478-799-7.

FRANCOIS, Emanuel Jean., c2015. *Financial Sustainability for Nonprofit Organizations*. 1st ed. New York: Springer Publishing Company, LLC. ISBN 978-0-8261-2983-3.

GALOČÍK, Svatopluk a Oto PAIKERT, 2016. *DPH 2016: výklad s příklady*. 12. vyd. Praha: Grada. ISBN 978-80-271-0034-7.

HUDCOVÁ, Zdenka, 2007. *Daňový režim neziskových organizací v ČR a ve vybraných zemích EU*. 1. vyd. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci. ISBN 978-80-244-1841-4.

MACHÁLEK, Petr a Jitka NESRSTOVÁ, 2011. *Základy fundraisingu a projektového managementu*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita. ISBN 978-80-210-5518-6.

MERLÍČKOVÁ RŮŽIČKOVÁ, Růžena, 2013. *Neziskové organizace: vznik, účetnictví, daně*. 12. aktual. vyd. Olomouc: ANAG. ISBN 978-80-7263-825-3.

OTRUSINOVÁ, Milana a Dana KUBÍČKOVÁ, 2011. *Finanční hospodaření minicipálních účetních jednotek: po novele zákona o účetnictví*. 1. vyd. Praha: C. H. Beck. ISBN 978-80-7400-342-2.

PELIKÁNOVÁ, Anna, 2016. *Účetnictví, daně a financování pro nestátní neziskovky*. 1. vyd. Praha: Grada. ISBN 978-80-247-5699-8.

REKTOŘÍK, Jaroslav a kol. 2007. *Ekonomika a řízení odvětví veřejného sektoru*. 2. aktualiz. vyd. Praha: Ekopress. ISBN 978-80-86929-29-3.

REKTOŘÍK, Jaroslav a kol., 2007. *Organizace neziskového sektoru: základy ekonomiky, teorie a řízení*. 2. aktualiz. vyd. Praha: Ekopress. ISBN 978-80-86929-25-5.

SALAMON, Lester M. a Helmut K. ANHEIER, 1997. *Defining the nonprofit sector: a cross-national analysis*. 1st ed. Manchester: Manchester University Press. ISBN 0-7190-4902-4.

SKÁLOVÁ, Jana a kolektiv, 2016. *Podvojný účetnictví 2016*. 22. vyd. Praha: Grada. ISBN 978-80-271-0031-6.

STEJSKAL, Jan, Helena KUVÍKOVÁ a Kateřina MAŤÁKOVÁ, 2012. *Neziskové organizace - vybrané problémy ekonomiky: se zaměřením na nestátní neziskové organizace*. 1. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, a.s. ISBN 978-80-7357-973-9.

STUHLÍKOVÁ, Helena a Sofie KOMRSKOVÁ, 2011. *Zdaňování neziskových organizací: zejména příspěvkových organizací, krajů, obcí, občanských sdružení, nadací, veřejných vysokých škol, veřejných výzkumných institucí a obecně prospěšných společností: s příklady z praxe*. 8. aktual. vyd. Olomouc: ANAG. ISBN 978-80-7263-658-7.

ŠEDIVÝ, Marek a Olga MEDLÍKOVÁ, 2012., *Public relations, fundraising a lobbying: pro neziskové organizace*. 1. vyd. Praha: Grada. ISBN 978-80-247-4040-9.

TAKÁČOVÁ, Hana, 2007. *Účetnictví neziskových organizací*. 1. vyd. Praha: Oeconomica. ISBN 978-80-245-1246-4.

VÍT, Petr, 2015. *Praktický právní průvodce pro neziskové organizace*. 1. vyd. Praha: Grada. ISBN 978-80-247-5477-2.

ELEKTRONICKÉ ZDROJE

II - Metodická část CZ-COPNI | ČSÚ, [online], © 2014 [cit. 2016-01-10], Dostupné z: https://www.czso.cz/csu/czso/ii_metodicka_cast_cz_copni

Jak jedná spolek navenek | Frank Bold [online], © 2005-2016 [cit. 2016-02-16], Dostupné z: <http://frankbold.org/poradna/kategorie/obcanska-sdruzeni-zalozeni-fungovani-cinnost/rada/jak-jedna-obcanske-sdruzeni-nave>.

Neziskové organizace | Vláda ČR [online], © 2009-2016 [cit. 2016-01-12], Dostupné z: <http://www.vlada.cz/cz/ppov/rnno/zakladni-informace-767/>.

LEGISLATIVA

Vyhláška č. 504/2002 Sb. ze dne 5. prosince 2002, Vyhláška, kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, pro účetní jednotky, u kterých hlavním předmětem činnosti není podnikání, pokud účtují v soustavě podvojného účetnictví. In: *Sbírka zákonů*. 2002, částka 174. Dostupné z:

<http://aplikace.mvcr.cz/sbirka->

[zakonu/SearchResult.aspx?q=2002&typeLaw=zakon&What=Rok&stranka=3](http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=2002&typeLaw=zakon&What=Rok&stranka=3)

Zákon č. 563/1991 Sb. ze dne 12. prosince 1991, Zákon o účetnictví. In: *Sbírka zákonů*. 1991, částka 107. Dostupné z: <http://aplikace.mvcr.cz/sbirka->

[zakonu/SearchResult.aspx?q=1991&typeLaw=zakon&What=Rok](http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=1991&typeLaw=zakon&What=Rok)

Zákon č. 586/1992 Sb. ze dne 20. listopadu 1992, Zákon České národní rady o daních z příjmů. In: *Sbírka zákonů*. 1992, částka 117. Dostupné z: [http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-](http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=586/1992&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy)

[zakonu/SearchResult.aspx?q=586/1992&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy](http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=586/1992&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy)

Zákon č. 235/2004 Sb. ze dne 23. dubna 2004, Zákon o dani z přidané hodnoty. In: *Sbírka zákonů*. 2004, částka 78. Dostupné z: <http://aplikace.mvcr.cz/sbirka->

[zakonu/SearchResult.aspx?q=2004&typeLaw=zakon&What=Rok&stranka=16](http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=2004&typeLaw=zakon&What=Rok&stranka=16)

OSTATNÍ ZDROJE

Interní materiály vybraného spolku.

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

CZ-COPNI	Classification of the Purposes of Non-Profit Institutions Serving Households.
ČNB	Česká národní banka.
ČR	Česká republika.
ČÚS	České účetní standardy.
DPH	Daň z přidané hodnoty.
EU	Evropská unie.
N	Náklady.
NNO	Nestátní neziskové organizace.
NO	Neziskové organizace.
NOZ	Nový občanský zákoník.
PO	Právnícká osoba.
RNNO	Rada vlády pro nestátní neziskové organizace.
ÚJ	Účetní jednotka.
V	Výnosy.
VH	Výsledek hospodaření.
VZZ	Výkaz zisku a ztráty.
ZDP	Zákon o daních z příjmů.
ZDPH	Zákon o dani z přidané hodnoty.
ZÚ	Zákon o účetnictví.

SEZNAM OBRÁZKŮ

<i>Obr. 1</i> Sektorové vymezení neziskového sektoru (<i>Rektořík a kol., 2007a, s. 24</i>).....	14
<i>Obr. 2</i> Dárcovská pyramida (<i>Machálek, Nesrstová, 2011, s. 79</i>)	27

SEZNAM TABULEK

<i>Tab. 1 Srovnání podnikatelské organizace s NNO (Zdroj: Boukal, 2009, s. 94)</i>	<i>28</i>
<i>Tab. 2 Přehled nepoužívanějších analytických účtů vybraného spolku (Zdroj: Interní materiály vybraného spolku, vlastní zpracování).....</i>	<i>50</i>
<i>Tab. 3 Struktura aktiv vybraného spolku (Zdroj: Interní materiály vybraného spolku, vlastní zpracování)</i>	<i>52</i>
<i>Tab. 4 Struktura pasiv vybraného spolku (Zdroj: Interní materiály vybraného spolku, vlastní zpracování)</i>	<i>54</i>
<i>Tab. 5 Struktura nákladů vybraného spolku (Zdroj: Interní materiály vybraného spolku, vlastní zpracování)</i>	<i>55</i>
<i>Tab. 6 Struktura výnosů vybraného spolku (Zdroj: Interní materiály vybraného spolku, vlastní zpracování)</i>	<i>57</i>
<i>Tab. 7 Přehled celkových nákladů, výnosů a výsledku hospodaření (Zdroj: Interní materiály vybraného spolku, vlastní zpracování).....</i>	<i>58</i>
<i>Tab. 8 Výpočet daně z příjmů právnických osob za rok 2012 (Zdroj: Interní materiály vybraného spolku, vlastní zpracování)</i>	<i>63</i>
<i>Tab. 9 Výpočet daně z příjmů právnických osob za rok 2012 bez využití odčitatelné položky 30 % ze základu daně (Zdroj: Vlastní zpracování na základě interních materiálů vybraného spolku).....</i>	<i>65</i>
<i>Tab. 10 Výpočet daně z příjmů právnických osob za rok 2013 (Zdroj: Interní materiály vybraného spolku, vlastní zpracování).....</i>	<i>66</i>
<i>Tab. 11 Výpočet daně z příjmů právnických osob za rok 2014 (Zdroj: Interní materiály vybraného spolku, vlastní zpracování).....</i>	<i>67</i>
<i>Tab. 12 Struktura příjmů vybraného spolku v letech 2012-2014 (Zdroj: Interní materiály vybraného spolku, vlastní zpracování).....</i>	<i>68</i>

SEZNAM GRAFŮ

<i>Graf 1 Vývoj celkových nákladů a výnosů vybraného spolku (Zdroj: Interní materiály vybraného spolku, vlastní zpracování)</i>	<i>59</i>
<i>Graf 2 Struktura příjmů vybraného spolku vyjádřená v % (Zdroj: Interní materiály vybraného spolku, vlastní zpracování)</i>	<i>69</i>

SEZNAM PŘÍLOH

Bez příloh.